
ANNALES
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN – POLONIA

VOL. XIV, 2

SECTIO L

2016

PAULINA WOŁOCH

*Chór Kameralny Towarzystwa Muzycznego
im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie.
Beaty Dąbrowskiej dzieło życia¹*

The Chamber Choir of the Henryk Wieniawski Music Society of Lublin.
The Life's Work of Beata Dąbrowska

W latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku w lubelskim środowisku studenckim zrodził się pomysł, aby utworzyć nowy zespół chórny. Działania w tym kierunku podjęto jesienią 1986 roku, a inicjatorami przedsięwzięcia byli studenci lubelskiej Akademii Medycznej oraz Beata i Dariusz Dąbrowscy. Pierwsze próby nowo powstałego zespołu odbywały się w dość trudnych warunkach, chór nie posiadał bowiem własnego pomieszczenia do ćwiczeń ani jakiegokolwiek instytucjonalnej opieki. Sytuacja ta zmuszała zespół do podjęcia poszukiwań stałej siedziby, a także instytucji, która sprawowałaby nad nim mecenat.

---

¹ Artykuł jest skróconą i zmodyfikowaną wersją mojej pracy magisterskiej. Zob.: P. Wołoch, *Chór Kameralny Towarzystwa Muzycznego w Lublinie. Monografia*, Lublin 2015, praca magisterska napisana pod kierunkiem dr Jadwigi Jasińskiej w Instytucie Muzyki Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Część zmian i uzupełnień wprowadzonych wobec treści pracy magisterskiej wyniknęła z faktu, że publikowany na jej podstawie tekst przygotowywany był po śmierci Profesor Beaty Dąbrowskiej, założycielki i dyrygentki Chóru Kameralnego Towarzystwa Muzycznego im. H. Wieniawskiego w Lublinie.

Dość szybko nowo założonym chórem zainteresowało się Towarzystwo Muzyczne im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie² i postanowiło objąć nad nim patronat. Już z początkiem 1987 roku zespół przyjął nazwę Chór Kameralny Towa-

---

² Towarzystwo Muzyczne im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie jest najstarszym stowarzyszeniem na Lubelszczyźnie. Powstało w 1898 roku. Po długich staraniach Marcelego Boguckiego, Stanisława Dobruckiego i Władysława Modrzewskiego władze carskie wyraziły zgodę na utworzenie Towarzystwa Muzycznego w Lublinie. Na stanowisko prezesa Towarzystwa wybrano Władysława Modrzewskiego, a miejscem spotkań członków nowo powstałego stowarzyszenia stał się lubelski teatr. Już w pierwszym roku istnienia Towarzystwa działały przy nim orkiestra oraz chór męski „Drumla”. Na koncercie inauguracyjnym 4 grudnia 1898 roku wystąpili śpiewaczka Zofia Luce-Konarska i skrzypek Gustaw Frieman. Niedługo później, 21 grudnia, rozpoczęto cykl koncertów zwanych wieczornicami, gdzie spotykali się muzycy i zaproszeni goście. Do wybuchu pierwszej wojny światowej Towarzystwo rozwijało się i działało bardzo prężnie, organizując koncerty, a także konkursy (m.in. pianistyczny im. I. J. Paderewskiego). W 1916 roku, mimo wojny, Towarzystwu udało się założyć Szkołę Muzyczną im. S. Moniuszki, która pod koniec okresu międzywojennego, w 1938 roku, została zamieniona na Instytut Muzyki. Podczas drugiej wojny światowej działalność Towarzystwa ustała. W 1944 roku dokonano jego restytucji, wznowiono też prace Instytutu Muzyki. Władze komunistyczne przejęły jednak tę placówkę, nadając jej nazwę Państwowy Instytut Muzyczny im. S. Moniuszki. W okresie powojennym Towarzystwo Muzyczne zostało bez własnej instytucji edukacyjnej i właśnie wtedy postarano się o stworzenie na Lubelszczyźnie ognisk muzycznych. Pierwsze ognisko muzyczne w Lublinie założono w 1949 roku. Pod koniec lat sześćdziesiątych Towarzystwo Muzyczne przejęło 23 społeczne ogniska w Lublinie, 38 ognisk muzycznych poza miastem, a także – powstała w 1957 roku – Społeczną Średnią Szkołę Muzyczną w Lublinie, którą także upaństwowiono, zmieniając nazwę na Państwową Szkołę Muzyczną im. Szeligowskiego. Kolejnymi działaniami podjętymi przez Towarzystwo było organizowanie konkursów. Pierwszy, nazwany Małym Konkursem im. H. Wieniawskiego, odbył się w 1967 roku i był przeznaczony dla skrzypków z ognisk i szkół muzycznych Lubelszczyzny; od 1970 roku stał się Ogólnopolskim Festiwałem Młodych Skrzypków, od 1979 – Międzynarodowym Konkursem Młodych Skrzypków im. H. Wieniawskiego, a od 1985 – Międzynarodowym Konkursem Młodych Skrzypków im. K. Lipińskiego i H. Wieniawskiego. W 1964 roku stanowisko dyrektora Towarzystwa Muzycznego objął Jacek Ossowski. Za jego kadencji, w 1968 roku, stowarzyszenie obrało za swojego patrona Henryka Wieniawskiego. Ku jego pamięci ufundowano tablicę, którą wmurowano w kamienicę na staromiejskim Rynku, i od 1982 roku miejsce to stało się siedzibą Towarzystwa Muzycznego. Doniosłym wydarzeniem w historii Towarzystwa było przyjęcie w 1987 roku nowo powstałego Chóru Kameralnego, kierowanego przez Beatę Dąbrowską, pragnące- go wskrzesić XIX-wieczne tradycje chóralne lubelskiego Towarzystwa. W latach dziewięćdziesiątych zainaugurowano Ogólnopolski Konkurs Młodych Skrzypków im. Stanisława Serwaczyńskiego; był to zarazem czas, gdy Towarzystwo Muzyczne stało się członkiem Europejskiej Unii Młodzieżowych Konkursów Muzycznych. W 1995 roku, z inicjatywy Towarzystwa, powstała w Lublinie Społeczna Szkoła Muzyczna (z filią w Łęcznej). Rok później Towarzystwo utworzyło Ognisko Muzyczne dla Dzieci Niepełnosprawnych (od 2003 roku Szkoła Muzyczna dla Dzieci Niepełnosprawnych im. Paula Harrisa), a w 2001 roku zorganizowało Międzynarodowy Konkurs Muzyczny dla Niewidomych im. I. J. Paderewskiego w Lublinie. Przez cały czas swojego istnienia Towarzystwo Muzyczne prowadzi bogatą działalność kulturalną na terenie Lublina i w regionie. Zob.: J. Biegalska, *Towarzystwo Muzyczne w Lublinie. Inspirator rozwoju miejskiej kultury muzycznej*, Lublin 2011.

rzystwa Muzycznego im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie. Przyłączenie Chóru Kameralnego do stowarzyszenia o tak długiej tradycji było ważnym aktem, oznaczało też stabilizację, ponieważ stałe miejsce prób ulokowane zostało w siedzibie Towarzystwa Muzycznego. Opiekunami Chóru z ramienia Towarzystwa zostali wiceprezes Jacek Ossowski i wicedyrektor Zbigniew Korytkowski. Od samego początku Chór Kameralny tworzyli studenci oraz inni miłośnicy śpiewu, w większości niezwiązani zawodowo z dziedziną muzyki³. Przez cały okres istnienia Chóru Kameralnego jego dyrygentem była Beata Dąbrowska. Prowadziła go społecznie, przez niemal trzydzieści lat, aż do śmierci w 2016 roku. Bez wątplenia tę wieloletnią, oddaną pracę artystyczną można uznać za dzieło Jej życia.

Beata Dąbrowska ukończyła Akademię Muzyczną im. Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie dyrygentury chóralnej prof. Ryszarda Zimaka i w 1982 roku – zaraz po studiach – zatrudniona została jako pracownik naukowo-dydaktyczny w Instytucie Wychowania Artystycznego na Wydziale Pedagogiki i Psychologii (obecnie Instytut Muzyki Wydziału Artystycznego) Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, gdzie pracowała do końca życia. W 1992 i 1999 roku uzyskała na Wydziale Edukacji Muzycznej Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie kwalifikacje pierwszego i drugiego stopnia w dziedzinie artystycznej *prowadzenie zespołów wokalnych i wokalo-instrumentalnych*. W roku 2003 otrzymała stanowisko profesora nadzwyczajnego UMCS. W latach 2005-2016 była dyrektorem Instytutu Muzyki UMCS, w tym czasie kierowała też Zakładem Dydaktyki Muzycznej. Prężnie działała na niwie lubelskiej kultury muzycznej. W 1995 roku zainicjowała w Lublinie Międzynarodowe Dni Muzyki Chóralnej. Przez wiele lat, jako działacz Lubelskiego Oddziału Polskiego Związku Chórów i Orkiestr, organizowała cykliczne koncerty chóralne w Lublinie, uczestniczyła w licznych projektach artystycznych wyłanianych na drodze konkursów ogłaszanych przez Prezydenta Miasta Lublin.

Bardzo ważną rolę w historii Chóru Kameralnego odegrał również mąż dyrygentki, Dariusz Dąbrowski, jeden z założycieli zespołu. Od początku istnienia zespołu pełnił on funkcję korepetytora, będąc równocześnie chórzystą⁴.

³ <http://www.pzchio.lublin.pl/index.php?go=12> [data dostępu: 10.01.2014].

⁴ Dariusz Dąbrowski ukończył Akademię Muzyczną w Gdańsku na Wydziale Instrumentalnym, śpiewał w wielu chórach zawodowych i amatorskich, m.in. Schola Cantorum Gedanensis, w Polskim Chórze Kameralnym, w Akademickim Chórze KUL. W latach 1982-1993 był wykładowcą gry na klarncie w Instytucie Wychowania Artystycznego UMCS. Jest współzałożycielem i członkiem zespołu Claribel (2001), od wielu lat prowadzi społeczną działalność muzyczną, realizuje projekty artystyczne z władzami Lublina, od 2010 roku jest prezesem Stowarzyszenia Orkiestra Trybunału Koronnego.

Tuż po utworzeniu Chóru Towarzystwa Muzycznego ukonstytuowała się jego struktura organizacyjna. Wiosną 1987 roku odbyły się pierwsze wybory do Zarządu Chóru. Weszły do niego Ada Kotorowicz i Małgorzata Grabska, stanowisko prezesa powierzono studentowi Akademii Medycznej, Jarosławowi Swatkowi, jednemu z pomysłodawców i założycieli zespołu. Dwa lata później, w listopadzie 1989 roku, przeprowadzono kolejne wybory. Funkcję prezesa objęła Elżbieta Łojek, a członkami zarządu zostali: Jarosław Swatek, Radosława Czosnek, Małgorzata Uliasz i Mirosław Grabski. Potem, przez wiele lat, aż po ostatni czas, prezesurę sprawował Jarosław Swatek. W międzyczasie prezesem Chóru był także Andrzej Nermer, który odszedł z zespołu z uwagi na fakt, iż podjął pracę w Parlamencie Europejskim.

Chór Towarzystwa Muzycznego posiada własne kroniki mieszczące w sobie bogate opisy wieloletniej działalności, wzbogacone także licznymi fotografiami⁵. Od początku istnienia zespołu kronikarzami byli chórzyci: Eliza Kunach i Maciej Link, a w ostatnim okresie – Izabela Urban. Owe kroniki, stanowiące dla nas główny materiał źródłowy, to sześć obszernych tomów – przepięknie i pieczołowicie prowadzonych „pamiętników”, dokumentujących rozwój zespołu, jego skład osobowy, prezentowany repertuar, koncerty, udział w konkursach, festiwalach, zdobywane nagrody *etc.* Zawarte w kronikach wiadomości i materiały (m.in. sprawozdania, recenzje prasowe), uzupełnione danymi ze stron internetowych oraz informacjami uzyskanymi od Profesor Beaty Dąbrowskiej, pozwalają prześledzić działalność Chóru.

Koncerty okolicznościowe

Najliczniejszą grupę występów Chóru Kameralnego stanowią koncerty okolicznościowe, dochodzące do skutku z okazji rozmaitych uroczystości, zarówno świeckich, jak i religijnych, czy z racji innych specjalnych wydarzeń, jakie miały miejsce w Lublinie oraz innych miastach na przestrzeni ostatniego trzdziestolecia. Do grupy tej zaliczamy również śpiewanie podczas mszy świętych, uczestnictwo w kra-

---

⁵ Są to: *I Kronika Chóru Towarzystwa Muzycznego im. H. Wieniawskiego w Lublinie. 1986-1991*; *II Kronika Chóru Towarzystwa Muzycznego im. H. Wieniawskiego w Lublinie. 1991-1995*; *III Kronika Chóru Towarzystwa Muzycznego im. H. Wieniawskiego w Lublinie. 1996-2000*; *IV Kronika Chóru Towarzystwa Muzycznego im. H. Wieniawskiego w Lublinie. 2000-2005*; *V Kronika Chóru Towarzystwa Muzycznego im. H. Wieniawskiego w Lublinie. 2005-2010*; *VI Kronika Chóru Towarzystwa Muzycznego im. H. Wieniawskiego w Lublinie. 2010-2012*. Wszystkie Kroniki udostępniła mi Profesor Beata Dąbrowska. Pomieszczone w *Kronikach* artykuły prasowe będą przywoływane w nawiasach prostokątnych znakiem =, ze wskazaniem numeru danej *Kroniki*.

jowych konkursach i festiwalach oraz niektóre okazjonalne występy w ramach cyklicznych przedsięwzięć artystycznych. Faktografię z tego zakresu przedstawiamy według chronologii, nadając opisowi formę rozbudowanego kalendarium.

Chór Kameralny Towarzystwa Muzycznego rozpoczął swoją działalność artystyczną w 1987 roku. Wystąpił wówczas w Lublinie w czterech koncertach okolicznościowych i podczas jednej mszy świętej⁶. W pierwszych trzech koncertach chór zaprezentował repertuar kolędowy przeplatany poezją, recytowaną przez chórzystę Andrzeja Sztandera. Koncerty te odbyły się kolejno w sali Towarzystwa Muzycznego, w nowo wybudowanym kościele pw. Matki Bożej Królowej Polski (na osiedlu Tatarzy) i w Domu Dziecka przy ul. Sieroczej. Wielkim wydarzeniem w czerwcu wspomnianego roku była uroczysta msza święta, której głównym celebransem był Ojciec Święty Jan Paweł II. Chór Kameralny wziął czynny udział w tej szczególnej Eucharystii⁷, podczas której Papież wyświęcił 46 kandydatów na kapłanów. Uroczystość odbyła się w Lublinie przy wznoszonym ówczesnie kościele Świętej Rodziny na Czubach⁸. Uczestnictwo w niej stało się wielkim wyróżnieniem dla młodego, działającego dopiero od kilku miesięcy zespołu. Pierwszy rok działalności Chór Kameralny zakończył koncertem muzyki renesansowej w siedzibie Towarzystwa Muzycznego.

Rok 1988 zespół Beaty Dąbrowskiej rozpoczął udziałem w wieczorze poezji i kolęd zorganizowanym w lubelskiej restauracji „Czarcia Łapa”⁹. Warto wspomnieć, że była to zarazem pewna cezura w działalności „Czarciej Łapy”, ponieważ w lokalu tym wprowadzono wówczas zakaz palenia papierosów, a równocześnie, z inicjatywy ówczesnego kierownika restauracji i Towarzystwa Muzycznego im. H. Wieniawskiego, zapoczątkowano cykl wieczorów przy muzyce¹⁰. Kolejny występ zespołu odbył się w ramach koncertu chórów, jaki zorganizowano w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej im. Karola Lipińskiego w Lublinie. Nieco później, bo w czerwcu, w rocznicę wizyty Ojca Świętego Jana Pawła II w Lublinie odprawiona została uroczysta msza święta w intencji Papieża. Opra-

---

⁶ Ówczesny skład zespołu przedstawiał się następująco: soprany – Ada Kotorowicz, Elżbieta Kwolek, Barbara Solecka, Anna Szewczyk, Jolanta Woźniak, Wioletta Zub; alty – Zofia Dłutek, Małgorzata Grabska, Agnieszka Guzowska, Elżbieta Koziaara, Irena Maciukiewicz, Iwona Modrzewska, Agata Stankiewicz; tenory – Dariusz Dąbrowski, Janusz Iskra, Marcin Mazurek, Jacek Paszkowski, Andrzej Sztandera; basy – Mirosław Adamczyk, Krzysztof Kwolek, Andrzej Mirosław, Jarosław Swatek. *I Kronika...*

⁷ *Ibid.*

⁸ Zob.: <http://www.niedziela.pl/artykul/92267/nd/Sladami-III-pielgrzymki-Jana-Pawla-II-do> [data dostępu: 17.02.2015].

⁹ Zob.: *I Kronika...*; [dama], *Wieczór kolęd w Czarciej*, „Kurier Lubelski”, 23 stycznia 1987 [= *I Kronika...*].

¹⁰ [m], *Zamiast papierosa koncert w Czarciej Łapie*, *ibid.* [= *I Kronika...*].

wę muzyczną liturgii w kościele pw. Świętej Rodziny – na którą przybyły rzesze wiernych z całego miasta – przygotował Chór Kameralny. Innym wydarzeniem, które Chór uświetnił swoim śpiewem, był jubileusz 90-lecia Towarzystwa Muzycznego w Lublinie; głównym punktem obchodów stał się koncert w Filharmonii Lubelskiej¹¹. Rok 1988 zespół Beaty Dąbrowskiej zamknął udziałem w XV Festiwalu Barbórkowym Chórów Studenckich we Wrocławiu, na którym obok Chóru Kameralnego wystąpiło szesnaście zespołów polskich i trzy chóry zagraniczne¹². W koncertach inauguracyjnym i finałowym, odbywających się w Auli Leopoldina, lubelski chór zaprezentował utwory *a cappella*, m.in.: Mikołaja Gómółki Psalm 11 *Panu ja ufam*, Waclawa z Szamotuł *Już się zmierzka*, Johna Bennetta *Weep o mine eyes*, Alessandra Scarlattiiego *Ave verum corpus*, Lajosa Bárdoesa *Exsultate Deo* i Zoltána Kodály’ a *Veni Emmanuel*. Udział we wrocławskim festiwalu był debiutem Chóru Kameralnego na arenie krajowej.

W roku 1989 Chór dał kilka koncertów okolicznościowych, wziął udział w dwóch konkursach, gościł też – wspólnie z Chórem Politechniki Lubelskiej i Chórem Akademickim UMCS – chór z Duluth ze Stanów Zjednoczonych¹³. Na początku roku Beata Dąbrowska poprowadziła dwa koncerty kolędowe, najpierw w kościele pw. Najświętszego Serca Jezusowego, potem w sali Towarzystwa Muzycznego; ten ostatni występ zorganizowany został dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Chór Kameralny po raz pierwszy przystąpił też do zmagania konkursowych, biorąc udział w Turnieju Chórów „Legnica Cantat 20”, a następnie w XII Ogólnopolskim Festiwalu Pieśni o Morzu w Wejherowie. Do konkursu legnickiego zgłoszono wówczas 60 chórów, z których wybrano 24, wśród nich Chór Kameralny. Wykonał on osiem utworów *a cappella*, m.in. anonimową kompozycję *Oczy me mile*, *Il est bel et bon* Pierre’a Passereau, *Exsultate Deo* Alessandra Scarlattiiego, *Ave Maria* Józefa Świdra¹⁴, zdobywając nagrodę pieniężną ufundowaną przez Wojewódzki Dom Kultury w Legnicy¹⁵. Na wejherowskim Festiwalu Pieśni o Morzu warunkiem uczestniczenia w konkursie było wykona-

¹¹ Na koncercie tym wystąpił też Bartłomiej Nizioł, laureat IV Międzynarodowego Konkursu Młodych Skrzypków w Lublinie, który z towarzyszeniem Andrzeja Tarkowskiego (fortepian) wykonał m.in.: *Sonata g-moll „z diabelskim trylem”* Giuseppe Tartiniego i *Fantazję na temat opery Carmen* Pabla Sarasate. *I Kronika...*

¹² W. Węgrzyn, *Jubileuszowy Festiwal Barbórkowy we Wrocławiu*, „Życie Muzyczne” 1989, nr 1 [= *I Kronika...*].

¹³ Zespół z Minnesoty, University Singers, odbywał wówczas trasę koncertową po Polsce, koncertował m.in. w Archikatedrze Lubelskiej i w Pałacu Małachowskich w Nałęczowie; dyrygował nim Vernon Opheim. Zob.: *I Kronika...*

¹⁴ *Ibid.*

¹⁵ P. Gago, *Spóźniony Jubileusz Turnieju Chórów Legnica Cantat*, „Ruch Muzyczny”, 2 stycznia 1989, nr 14 [= *I Kronika...*].

nie jednej z podanych w regulaminie pieśni o morzu. Chór Towarzystwa otrzymał wyróżnienie i puchar za najlepsze wykonanie pieśni *Morze* Karola Mieczysława Prosnaka (utwór obowiązkowy), a nagrodę ufundował dyrektor Elektrowni Jądrowej „Żarnowiec”¹⁶. Kolejny sukces przyniósł występ na XVI Festiwalu Barbórkowym we Wrocławiu, na którym lubelski chór zdobył nagrodę za wykonanie *Ciemnej nocki* Romualda Twardowskiego (nagroda za najlepszą interpretację artystycznego opracowania folkloru). Działalność muzyczną w 1989 roku zespół Beaty Dąbrowskiej zakończył śpiewem podczas mszy świętej w kościele na Tatarach¹⁷.

Kolejny rok okazał się pracowity i owocny. Po występach podczas dwu mszy świętych w kościele na Tatarach zespół rozpoczął przygotowania do ambitnego przedsięwzięcia artystycznego. W maju mianowicie, wspólnie z Chórem Politechniki Lubelskiej, Orkiestrą Filharmonii Lubelskiej i solistami (Grażyną Ciopińską, Wandą Bargiełowską, Leszkiem Świdzińskim, Józefem Fraksteinem) Chór Kameralny wykonał *Stabat Mater* Gioacchina Rossiniego. Koncert ten odbył się w lubelskiej katedrze, a całością dyrygował Krzysztof Missona¹⁸. Wkrótce po tym chórzyci Beaty Dąbrowskiej wyjechali na Festiwal Chórów Kameralnych do Olsztyna. Na festiwal przybyło dwanaście zespołów, m.in. z Krakowa, Łodzi, Poznania¹⁹; Chór Kameralny zaprezentował tam m.in. *Jubilate Deo* Orlanda di Lasso, *Exsultate justi in Domino* Andreasa Hakenbergera, *Bohorodice, Diewo, radujsia* Sergiusza Rachmaninowa, *La blanche neige* Francisca Poulenca i *Pieśń (Czego chcesz od nas, Panie)* Józefa Świdra. Niedługo potem uczestniczył w XIX Festiwalu Pieśni Pokoju w lubelskim Trybunale Koronnym²⁰. We wrześniu, na zaproszenie Chóru Towarzystwa, przyjechał do Lublina chór z Autun. Zarząd Chóru zorganizował francuskiemu chórowi dwa koncerty. Pierwszy z nich odbył się w lubelskim Trybunale Koronnym, drugi w Pałacu Małachowskich w Nałęczowie. Goście z Autun zaprezentowali wówczas francuski repertuar folklorystyczny oraz dawną muzykę sakralną²¹. Rok intensywnej działalności Chór Kameralny zakończył w Filharmonii Lubelskiej wspólnym występem z Chórem Akademickim UMCS, Orkiestrą Filharmonii Lubelskiej i solistami (Izabelą Kłó-

¹⁶ A. Wasilewska, *Festiwal Pieśni o Morzu*, „Życie Muzyczne” 1989, nr 9 [= *I Kronika...*].

¹⁷ *I Kronika...*

¹⁸ [art], *Stabat Mater w katedrze lubelskiej*, „Kurier Lubelski” [= *I Kronika...*]. Według Wiesława Sandlewskiego dzieło Rossiniego jest jednym z najlepszych muzycznych opracowań sekwencji *Stabat Mater*. Zob.: W. Sandlewski, *Rossini*, Kraków 1967, s. 268-272.

¹⁹ http://leksykonkultury.ceik.eu/index.php/Festiwal_Ch%C3%B3r%C3%B3w_Kameralnych_im._Feliksa_Nowowiejskiego_w_Olsztynie_-_1990 [data dostępu: 05.06.2015].

²⁰ http://www.pan-ol.lublin.pl/biul_2/gasior.htm [data dostępu: 02.01.2015].

²¹ *I Kronika...*

sińską, Eugenią Rezler, Elżbietą Pańko, Krzysztofem Bednarkiem, Czesławem Gałką), wykonując pod batutą Aleksandra Tracza *Magnificat* Johanna Sebastiana Bacha²².

W 1991 roku Chór Kameralny ponownie uczestniczył w koncercie Pieśni Pokoju w Trybunale Koronnym, prezentując utwory *a cappella*. W sierpniu gościł dwa chóry ze Szwajcarii (L'Harmonie de Crissier, „La Barque” z Prévèrenge), które wystąpiły w Lublinie i Nałęczowie. Najważniejszym wszakże akordem roku był grudniowy koncert upamiętniający dwusetną rocznicę śmierci Mozarta. Połączone chóry lubelskie: Kameralny Towarzystwa Muzycznego, KUL i UMCS, wspólnie z Orkiestrą Filharmonii Lubelskiej oraz solistami – Elżbietą Towarnicką, Elżbietą Pańko, Leszkiem Świdzińskim, Markiem Rzepką – wykonały pod batutą Krzysztofa Missony Mozartowskie *Requiem*²³. Był to drugi występ Chóru Kameralnego pod dyktando Missony. Miesiąc później, 2 stycznia 1992 roku, dyrygent zmarł.

W roku 1992 Chór Kameralny po raz pierwszy samodzielnie wystąpił z większym repertuarem, a okolicznością był przewód kwalifikacyjny pierwszego stopnia Beaty Dąbrowskiej. Koncert w ramach przewodu odbył się w Filharmonii Lubelskiej i składał się z dwóch części: *a cappella* i wokalnie-instrumentalnej. Najpierw zabrzmiały: *Jubilate Deo* Orlanda di Lasso, *Ave verum corpus* Williama Byrda, *Exsultate justi in Domino* Andreasa Hakenbergera, *In pacem in idipsum* i *Alleluja, venite amici* Guillaume’a Bouzignaca, *Waldesnacht* Johannes Brahmsa, *Bohorodice, Diwo, radujsia* Sergiusza Rachmaninowa, *La blanche neige* Francisca Poulenca, *Dieu! Qu’il la fait bon regarder* Claude’a Debussy’ego, *Pieśń (Czego chcesz od nas, Panie)* Józefa Świdra, *Pax hominibus* Andrzeja Koszewskiego, a następnie – z udziałem Ryszarda Minkiewicza (tenor), Grzegorza Bajera (bas), Gabrieli Klauzy (basso continuo) i zespołu instrumentalnego z Warszawy – Bachowska *Kantata „Aus der Tiefen rufe ich, Herr, zu dir”* BWV 131. Drugim ważnym wydarzeniem był występ na Ogólnopolskim Turnieju Chórów w Legnicy, na którym zespół Beaty Dąbrowskiej zdobył wyróżnienie za interpretację dzieł Orlanda di Lasso, Hakenbergera, Bouzignaca, Rachmaninowa, Debussy’ego, Świdra i Koszewskiego²⁴.

W 1993 roku Chór Kameralny wystąpił w „Chatce Żaka” wspólnie z zespołem Varsovia Manta, prezentując muzykę Ameryki Południowej²⁵. Wówczas to

²² [bas], *Magnificat w Filharmonii* [= *I Kronika*...].

²³ M. Nalikowski, *Moim ideałem był Bruno Walter*, wywiad z Profesorem Krzysztofem Missoną, „Ruch Muzyczny” 1991, s. 1-4.

²⁴ *II Kronika*...

²⁵ A. Łukasik, *Msza Kreolska w oczach dzieci*, „Wiadomości Uniwersyteckie” 5/6: 1993, nr 4 [= *II Kronika*...].

– po raz pierwszy w Lublinie – zabrzmiała *Misa Criolla* Ariela Ramíreza (partia solowa – Ryszard Minkiewicz, fortepian – Jolanta Woźniak); poza *Mszą Kreolską* Chór wykonał również kompozycje *a cappella* z gatunku negro spirituals²⁶. Występował następnie z różnych okazji: w koncercie Pieśni Pokoju (w lubelskim Domu Kultury przy ul. Wallenroda), wspomagał śpiewem Chór Akademicki UMCS podczas uroczystości pogrzebowych Rektora UMCS, prof. dra hab. Eugeniusza Gąsiora, włączył się też w obchody 95. rocznicy istnienia Towarzystwa Muzycznego w Lublinie, uczestnicząc w koncercie, jaki odbył się z tej okazji w Trybunale Koronnym²⁷.

W następnym roku zespół dał koncert muzyki chóralnej XVI-XX wieku w Trybunale Koronnym, z udziałem solistów wyłonionych z własnego grona – Małgorzaty Lasoty i Mirosława Grabskiego, wykonujących pieśni Fryderyka Chopina, Mieczysława Karłowicza i Henryka Czyży. Chór Kameralny wziął też udział w koncercie zorganizowanym przez Towarzystwo Śpiewacze „Echo” im. Stanisława Moniuszki w Lublinie w ramach obchodów 65-lecia jego działalności. Wykonał wówczas *Leggiadre ninfe* Luki Marenzia, pieśń *Otwórz Janku* Stanisława Niewiadomskiego, *Nie będę płakała* (z cyklu *Trzy baby*) Juliusza Łuciuka, *Salatkę Włoską* Richarda Genée i kilka innych utworów; towarzyszyli mu soliści – Małgorzata Lasota, Mirosław Grabski, a na fortepianie Mariusz Gajosz. Z tej samej okazji chór Beaty Dąbrowskiej uczestniczył we mszy świętej i koncercie w kościele Niepokalanego Serca Maryi i św. Franciszka oo. Kapucynów na Poczekajce. W późniejszym okresie były jeszcze koncerty dla firmy Multivac w lubelskim hotelu „Unia” i na otwarciu VI Międzynarodowego Konkursu Młodych Skrzypków w Lublinie. W listopadzie lubelski zespół gościł austriacki Stadtchor Ternitz i jego dyrygenta Ferdinanda Langer. Na uroczystej mszy świętej odprawionej w Archikatedrze Lubelskiej Chór Kameralny zaśpiewał dzieła z różnych epok i utwory z gatunku negro spirituals, po Eucharystii zaś odbył się koncert chóru z Ternitz.

W 1995 roku zespół wziął udział w trzech okolicznościowych mszach świętych: najpierw – po patronacie Duszpasterstwa Akademickiego UMCS – w lubelskim kościele Garnizonowym²⁸, potem w Świdniku z racji obchodów piętnastej rocznicy powstania NSZZ „Solidarność”²⁹, i podczas zamówionej przez lubelskich lekarzy liturgii w Archikatedrze Lubelskiej. Ważne wydarzenie arty-

²⁶ S. Münch, *Na przykład*, maj 1993, s. 31 [= *II Kronika...*].

²⁷ Oprócz Chóru Kameralnego w koncercie tym wystąpili finaliści II Ogólnopolskiego Konkursu Młodych Skrzypków im. Stanisława Serwaczyńskiego: Jakub Jakowicz, Piotr Kwaśny i Maria Nowak. Zob.: *II Kronika...*

²⁸ *Ibid.*

²⁹ [red], *Weekend w Świdniku*, 1995 [= *II Kronika...*].

styczne miało miejsce w listopadzie: z udziałem Chóru Kameralnego odbył się koncert w Filharmonii Lubelskiej, podczas którego zostało wykonane oratorium *Die Schöpfung* Josepha Haydna. Obok chóru Beaty Dąbrowskiej wystąpili: Chór Instytutu Wychowania Artystycznego UMCS, Orkiestra Filharmonii Lubelskiej oraz soliści – Olga Pasiecznik, Krzysztof Kur i Czesław Gałka; dyrygowała Agnieszka Kreiner. Chór Kameralny wzbogacił też śpiewem „Nadzwyczajny koncert organowy” Roberta Brodackiego w kościele Braci Mniejszych Kapucynów w Lublinie, zorganizowany dla niesienia pomocy uzależnionym od alkoholu. Zaprezentowany został wówczas dramat organowy *Messis (Czas żniw)* Rueda Langgaarda³⁰.

Rok 1996 rozpoczął się pracowicie. W okresie wiosennym chórzyci przeczytywali partyturę opery *Flis* Stanisława Moniuszki, by następnie dwukrotnie zaprezentować dzieło w formie estradowej. Pierwszy z tych koncertów miał miejsce 18 kwietnia w Filharmonii Lubelskiej i adresowany był do młodej publiczności szkolnej w ramach cyklu „Kto się boi filharmonii”³¹, organizowanego przez Agnieszkę Kreiner, ówczesnego dyrektora Filharmonii³². Koncert spotkał się z różnymi reakcjami słuchaczy³³; dla jednych stanowił nieudaną realizację, z różnymi niedociągnięciami³⁴, innym podobał się³⁵. Partie solowe wykonali Zbigniew Dębko i Zdzisław Kordyjalik, grali muzycy Warszawskiej Opery Kameralnej i studenci z Akademii Muzycznej w Gdańsku, partie chóralne należały do Chóru Kameralnego i studentów gdańskiej Akademii Muzycznej, a całością dyrygował Andrzej Affeltowicz³⁶. W maju, z inicjatywy Towarzystwa Polsko-Węgierskiego i lubelskiego oddziału PZChiO, odbył się w Lublinie trzydniowy festiwal dla upamiętnienia powstania państwa węgierskiego. Wzięły w nim udział chóry z Węgier i Polski. Każdy z zespołów prezentował swój własny program, przy tym obowiązkowo musiały się w nim znaleźć dzieła Lajosa Bárdosa (z racji dziesiątej rocznicy śmierci kompozytora)³⁷. Po wakacyjnej przerwie Chór został zaproszony na konferencję założycielską Regionalnego Oddziału Akcji Wybor-

³⁰ *II Kronika...*

³¹ *III Kronika...*

³² Zob.: <http://agnieszkakreiner.eu/strona/?o=dyrekcji-artystycznej-w-lublinie>, 17 [data dostępu: 20.02.2015].

³³ *III Kronika...*

³⁴ [fis], *Z powodów sentymentalnych...?*, „Dziennik Wschodni”, 23 kwietnia 1996 [= *III Kronika...*].

³⁵ M. Mańkowska, *Doświadczenia zaowocowały*, „Kurier Lubelski”, 22 kwietnia 1996 [= *III Kronika...*].

³⁶ *III Kronika...*

³⁷ T. Rokicki, *Braterskie zmagania w Lublinie*, „Życie Muzyczne” 1996, nr 7/8 [= *III Kronika...*].

czej Solidarność, podczas której wykonał kilka utworów³⁸. Spotkanie Akcji rozpoczęła msza święta, po której odbyła się konferencja w Urzędzie Wojewódzkim, zakończona odśpiewaniem *Mazurka Dąbrowskiego*³⁹. 1996 rok Chór Kameralny zakończył występem w Filharmonii Lubelskiej⁴⁰: wspólnie z Chórem Akademickim UMCS, Orkiestrą Filharmonii Lubelskiej, solistami – Elżbietą Towarnicką, Agnieszką Lipską-Nakoniecznik, Jerzym Knetigiem, Józefem Fraksteinem – wykonał *Requiem* Mozarta. Dyrygował Piotr Wijatkowski.

W 1997 roku Chór Towarzystwa Muzycznego obchodził 10-lecie swojej działalności⁴¹. Na tę okoliczność w sali koncertowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej im. Karola Lipińskiego zabrzmiała pod batutą Beaty Dąbrowskiej *Petite messe solennelle* Gioacchina Rossiniego, wykonana przez 36-osobowy Chór Kameralny⁴², solistów – Annę Mikołajczyk, Annę Radziejewską, Bogusława Bidzińskiego, Mirosława Grabskiego, pianistki Jolantę Woźniak i Kamilę Sawic oraz organistkę Gabrielę Klauzę⁴³. Podczas jubileuszowych uroczystości najbardziej zasłużone dla Chóru osoby otrzymały odznaki PZChiO – złote (Eliza Kunach), srebrne (Elżbieta Koziara, Małgorzata Przybyszewska, Beata Dąbrowska, Dariusz Dąbrowski, Jarosław Swatek, Krzysztof Chmiel) i brązowe (Jolanta Czarny, Izabela Urban, Urszula Drzymała, Małgorzata Grabska-Modrzewska, Joanna Świetlicka, Lucyna Zielińska, Elżbieta Mazur, Agnieszka Halicka)⁴⁴. W październiku, z okazji sześćdziesiątej rocznicy śmierci Karola Szymanowskiego, Chór Kameralny wziął udział w wykonaniu jego *Stabat Mater*. Koncert

³⁸ K. Lewandowska, *Solistów nie trzeba*, „Gazeta w Lublinie”, 1996 [= *III Kronika...*].

³⁹ *III Kronika...*

⁴⁰ Ówczesny skład zespołu tworzyli: sopran – Jolanta Czarny, Urszula Drzymała, Ewa Kajak, Marta Kiryczyńska, Eliza Kunach, Małgorzata Lasota, Joanna Malinowska, Jadwiga Mika, Marta Nowakowska, Izabela Urban; alty – Agnieszka Galbarczyk, Małgorzata Grabska-Modrzewska, Elżbieta Koziara, Joanna Kusiak, Anna Padiasek, Anna Szkołut, Joanna Świetlicka, Lucyna Zielińska; tenory – Bogusław Bidziński, Krzysztof Chmiel, Ryszard Chojecki, Dariusz Dąbrowski, Mariusz Gajosz, Zdzisław Ohar, Paweł Zieliński; basy – Arkadiusz Grosman, Bartłomiej Mandzelowski, Sylwester Mucha, Andrzej Sar, Jarosław Swatek. *Ibid.*

⁴¹ *Ibid.*

⁴² *Ibid.*; skład zespołu: sopran – Jolanta Czarny, Urszula Drzymała, Katarzyna Fus, Ewa Kajak, Eliza Kunach, Marta Kiryczyńska, Małgorzata Lasota, Joanna Malinowska, Jadwiga Mika, Marta Nowakowska, Sylwia Śluczka, Izabela Urban, Teresa Wróblewska; alty – Agnieszka Galbarczyk, Małgorzata Grabska-Modrzewska, Elżbieta Koziara, Joanna Kusiak, Elżbieta Mazur, Anna Padiasek, Anna Szkołut, Joanna Świetlicka, Lucyna Zielińska; tenory – Krzysztof Chmiel, Ryszard Chojecki, Marcin Cichowlas, Dariusz Dąbrowski, Mariusz Gajosz, Zdzisław Ohar, Paweł Zieliński; basy – Arkadiusz Grosman, Bartłomiej Mandzelowski, Sylwester Mucha, Marek Murawa, Artur Mądry, Andrzej Sar, Jarosław Swatek.

⁴³ [kow], *Rossini na jubileusz*, „Kurier Lubelski”, 8-9 marca 1997 [= *III Kronika...*].

⁴⁴ *III Kronika...*

miał miejsce w Filharmonii Lubelskiej. Oprócz Chóru Towarzystwa Muzycznego pod batutą Wojciecha Czepiela wystąpili: Chór Akademicki UMCS, Orkiestra Filharmonii Lubelskiej oraz soliści – Elżbieta Stengert, Jadwiga Rappé i Leszek Skrla⁴⁵. Jubileuszowy rok Chór zakończył spotkaniem oplatkowym zorganizowanym przez Zarząd Regionu Środkowowschodniego NSZZ „Solidarność”, z udziałem metropolity lubelskiego, ks. arcybiskupa Józefa Życińskiego. Po oficjalnej części chórzycy spotkali się w małym gronie, by przy śpiewie kolęd złożyć sobie życzenia⁴⁶.

Rok 1998 przyniósł wprawdzie niewiele koncertów, miały jednak one swoją wagę. W kwietniu, pod batutą Przemysława Stanisławskiego, wykonana została w Filharmonii Lubelskiej *Pasja wg św. Mateusza* Johanna Sebastiana Bacha, a swoje siły połączyli: Chór Towarzystwa Muzycznego, Akademicki Chór UMCS, Chłopięcy Chór „Słowiki Lubelskie”, Filharmonia Lubelska, soliści – Elżbieta Stengert, Agnieszka Monasterska, Krzysztof Szmyt, Leszek Skrla i Bogdan Makal – oraz Robert Brodacki (organy)⁴⁷. W maju z kolei Beata Dąbrowska poprowadziła w Bazylice oo. Dominikanów (Bazylika pw. św. Stanisława Męczennika, zwana też Bazyliką Relikwii Krzyża Świętego) koncert w ramach swojego przewodu kwalifikacyjnego drugiego stopnia. Oprócz Chóru Kameralnego⁴⁸ wystąpili solistka Marta Boberska i Orkiestra Trybunału Koronnego, a program obejmował wokalne i wokально-instrumentalne *Psalmy* Feliksa Mendelssohna-Bartholdy’ego: Psalm nr 2 op. 78 nr 1 *Warum toben die Heiden*, Psalm nr 43 op. 78 nr 2 *Richte mich, Gott*, Psalm nr 22 op. 78 nr 3 *Mein Gott, warum hast du mich verlassen* (wszystkie psalmy na głosy solowe i dwa chóry mieszane *a cappella*), *Verleih uns Frieden gnädiglich* (na chór mieszany i zespół kameralny), Psalm 42 op. 42 *Wie der Hirsch schreit nach frischem Wasser* (na sopran solo, chór i orkiestrę)⁴⁹. Z końcem roku Chór Kameralny wziął udział w koncercie bożonarodzeniowym: razem z Chórem Politechniki Lubelskiej, Orkiestrą Filhar-

⁴⁵ J. Rybicka, *Rewelacja miesiąca w lubelskiej filharmonii. Stabat Mater*, „Dziennik Wschodni”, 3 listopada 1997 [= *III Kronika...*].

⁴⁶ *III Kronika...*

⁴⁷ M. Mańkowska, *Dorosnąć do Bacha*, „Kurier Lubelski”, 21 kwietnia 1998 [= *III Kronika...*].

⁴⁸ Chór Kameralny wystąpił wówczas w następującym składzie: sopran – Agnieszka Borowska, Jolanta Czarny, Katarzyna Fus, Ewa Kajak, Marta Kiryczyńska, Eliza Kunach, Małgorzata Lasota, Joanna Malinowska, Sylwia Mądra, Marta Nowakowska, Magdalena Pastuszka, Izabela Urban; alty – Agnieszka Galbarczyk, Małgorzata Grabska, Elżbieta Koziara, Joanna Kusiak, Elżbieta Mazur, Anna Padiasek, Sylwia Przybyszewska, Anna Szkołut, Joanna Świetlicka, Aneta Walczewska; tenory – Tomasz Bogacz, Krzysztof Chmiel, Ryszard Chojecki, Dariusz Dąbrowski, Mariusz Gajosz, Paweł Szyrka, Paweł Zieliński; basy – Rafał Chyżyński, Arkadiusz Grosman, Grzegorz Jerzak, Artur Mądry, Jerzy Olszański, Andrzej Sar, Jarosław Swatek. Zob.: *III Kronika...*

⁴⁹ *Ibid.*

monii Lubelskiej, solistami – Grażyną Flicińską-Panfil, Elżbietą Pańko, Jerzym Knetigem, Robertem Gierlachem – i pod dyrekcją Tadeusza Wojciechowskiego, wykonał trzy kantaty (nr 4-6) z Bachowskiego *Weihnachts-Oratorium*⁵⁰.

Kolejny rok Chór rozpoczął koncertem symfonicznym w Filharmonii Lubelskiej: razem z Chórem Akademickim UMCS, Chórem Politechniki Lubelskiej, solistami – Izabelą Kłosińską, Elżbietą Pańko, Adamem Zdunikowskim, Piotrem Nowackim – wziął udział w wykonaniu *IX Symfonii d-moll* Beethovena; grała Orkiestra Filharmonii Lubelskiej, a dyrygował Wojciech Czepiel⁵¹. Pod koniec roku natomiast, 12 grudnia, chór Beaty Dąbrowskiej uczestniczył w uroczystej mszy świętej odprawionej z okazji osiemnastej rocznicy wprowadzenia w Polsce stanu wojennego. Uroczystość ta odbyła się w kościele pw. Matki Bożej Królowej Polski w Lublinie⁵². Kilka dni później, 19 grudnia, w Filharmonii Lubelskiej pod batutą Zygmunta Rycherta zaprezentowany został Händlowski *Mesjasz*, śpiewany przez Chór Kameralny i Chór Politechniki Lubelskiej, solistów – Annę Karaśką, Piotra Olecha, Piotra Kusiewicza i Bogdana Makala, z towarzyszeniem Orkiestry Filharmonii Lubelskiej⁵³. Do koncertu tego oba chóry przygotowywały się już od września (m.in. podczas wspólnego pobytu na Węgrzech).

W roku 2000 Chór Towarzystwa Muzycznego wystąpił w koncercie muzyki religijnej „Ave Maria” w Archikatedrze Lubelskiej, w maju – wespół z Chórem Politechniki Lubelskiej i Zygmuntem Rychertem – ponownie zasilili interpretację *Mesjasza*, tym razem w Archikatedrze Oliwskiej, wraz z Orkiestrą Polskiej Filharmonii Bałtyckiej, zespołem Cappella Gedanensis i solistami – Iwoną Hosą, Moniką Baranowską, Ryszardem Minkiewiczem, Marcinem Tłałką. Był to uroczysty koncert z okazji osiemdziesiątych urodzin Ojca Świętego Jana Pawła II. Publiczność entuzjastycznie przyjęła występ, a wykonawcy mieli okazję bisować. Okres wakacyjny Chór spędził częściowo w Piotrowinie, gdzie zapewniał oprawę muzyczną sprawowanych mszy świętych, pracował też nad Bacha *Mszą g-moll* BWV 235⁵⁴.

Następnego roku zespół uczestniczył w VI Międzynarodowym Festiwalu Chórów Kolędniczych w Terespolu, mającym status konkursu. Zorganizowały go

---

⁵⁰ M. Mańkowska, *Bach na Boże Narodzenie*, „Kurier Lubelski”, 23 grudnia 1998 [= *III Kronika...*].

⁵¹ *III Kronika...*

⁵² Podczas tej uroczystości Chór Towarzystwa Muzycznego mylnie został zaliczony do Chórów Filharmonii Lubelskiej. Zob.: [dąb], *Uroczystości na Tatarach*, „Biuletyn Informacyjny Regionu Środkowowschodniego”, nr 50-52, 16-30 grudnia 1999 [= *III Kronika...*].

⁵³ T. Rokicki, *Co dwa to nie jeden. Mesjasz w nowej Sali Filharmonii Lubelskiej*, „Życie Muzyczne” 1999, nr 11/12 [= *III Kronika...*].

⁵⁴ *III Kronika...*

miejscowe władze, a patronat nad nim sprawował prawosławny biskup lubelski i chełmski Abel. W konkursie wzięły udział zespoły z Polski, Białorusi i Ukrainy. Wystąpiły chóry katolickie, prawosławne, a także zespoły świeckie. Uczestnicy oceniani byli przez jury w kilku kategoriach, m.in. młodzieżowej, chórów parafialnych, chórów świeckich⁵⁵. W tej ostatniej Chór Kameralny zdobył pierwsze miejsce, wykonując *Hola, hola, pasterze z pola* i *Ogłaszamy dziś nowinę* Andrzeja Nikodemowicza, *Gdy śliczna panna* Józefa Życzkowskiego, *Zaśnij Dziecino* Antoniego Uruskiego oraz *Szczo to za predywna* J. M. Jacyniewicza. W marcu, przez kolejne trzy środy Wielkiego Postu, odbywały się w Lublinie cykle koncertów „Ciemna Jutrznia”, na których zaproszone zespoły – wśród nich Chór Kameralny – wprowadzały słuchaczy w nastrój zadumy, prezentując m.in.: pieśni wielkopostne, inne utwory *a cappella*, *Lamentacje Jeremiasza*. W kwietniu, także w okresie Wielkiego Postu, odbył się kilkudniowy Festiwal Muzyka i Plastyka „Tempus Paschale”⁵⁶. Składał się on z siedmiu koncertów, połączonych – w myśl naczelnej formuły – z wystawami prac malarskich. W wydarzeniu tym, zorganizowanym po raz siódmy przez Stowarzyszenie „Pro Musica Antiqua”, Chór Kameralny wraz z Chórem Politechniki Lubelskiej, Orkiestrą Festiwalu „Tempus Paschale” i solistami – Violetą Narywską, Patrycją Stróżyk, Jarosławem Wewiórą, Piotrem Lempą i Gabrielą Klauzą (organy), wziął udział w wykonaniu *Requiem* Mozarta. Dziełem dyrygował Włodzimierz Szymański, który w jednym z wywiadów udzielonych w związku z lubelską prezentacją mówił: „Chciałem, żeby nawet ci, którzy nie wiedzą, co oznacza «missa da requiem», poczuli, że to msza żałobna”⁵⁷. Koncert ten przyciągnął wielu słuchaczy i spotkał się z bardzo pozytywnym odbiorem⁵⁸.

W roku 2002 Chór Kameralny uczestniczył w pierwszej edycji zorganizowanego przez PZChiO Wiosennego Turnieju Chórów w Lublinie. Odbył się on w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej im. Karola Lipińskiego, a chóry przybyłe z regionu zaprezentowały utwory *a cappella* z okresu XVI-XX wieku⁵⁹. Najważniejszym wszakże wydarzeniem dla Chóru były obchody 15-lecia jego działalności. Z tej okazji zespół Beaty Dąbrowskiej – wspólnie z solistami Małgorzatą Lasotą i Rafałem Bartmińskim, pianistą Piotrem Chilimoniukiem oraz perkusistami Tomaszem Deutrykiem i Grzegorzem Drozdem – dał koncert, podczas którego publiczność miała okazję wysłuchać afrykańskiej *Missa Luba* Guido

⁵⁵ J. Kulikowski, *Pięciuset kołędników*, „Dziennik Wschodni”, 23 stycznia 2001 [= *IV Kronika*...].

⁵⁶ *IV Kronika*...

⁵⁷ D. Gonet, *Lubelskie Tempus Paschale* [= *IV Kronika*...].

⁵⁸ Eadem, *Przesłanie zawarte w nutach*, „Gazeta Wyborcza”, 12 kwietnia 2001 [= *IV Kronika*...].

⁵⁹ *IV Kronika*...

Haazena⁶⁰ i kilku innych utworów (*Lacrimosa* z *Requiem* Mozarta, chórалny fragment *Stworzenia świata* Haydna, *Bohorodice Diwio*, *radujsja* Rachmaninowa, chór nr 1 z Psalmu 42 op. 42 Mendelssohna-Bartholdy'ego, *Alleluja* z *Mesjasza* Händla, *Kyrie* i *Gloria* z *Messa di Gloria* Pucciniego)⁶¹. Artyści wystąpili w Bazylice oo. Dominikanów⁶², a po bardzo udanych interpretacjach – nagrodzonych gromkimi brawami – członkowie Chóru Kameralnego oraz byli jego chórzyci wspólnie uczcili jubileusz. Ostatnim wydarzeniem roku z udziałem Chóru był grudniowy XII Festiwal Muzyki Ludowej „Mikołajki Folkowe”, odbywający się w lubelskiej „Chatce Żaka”⁶³. Trwał on trzy dni, w ciągu których prezentowali się różni wykonawcy, z kraju i zagranicy⁶⁴. Chór Towarzystwa, wspólnie z zespołem perkusyjnym, wykonał *Missa Luba*, a z Orkiestrą Świętego Mikołaja – *Pieśń Sobótkowa*⁶⁵.

Na początku następnego roku Chór miał koncert w Filharmonii Lubelskiej, który został zorganizowany przez Andrzeja Pruszkowskiego, podsumowującego rok swojej działalności na stanowisku prezydenta miasta. Z towarzyszeniem Kwartetu Lubelskiego zespół zaśpiewał liczne kolędy i pastorałki. Wystąpił też kwartet Claribel, aby swoją muzyką – już po zakończeniu części oficjalnej – towarzyszyć wspólnej zabawie⁶⁶. Nieco później, w czasie Wielkiego Postu, odbył się w Bazylice oo. Dominikanów koncert z udziałem Chóru Kameralnego i solistów – Michała Iwanka, Małgorzaty Lasoty, Izabeli Urban, Dariusza Dąbrowskiego, Piotra Chilimoniuka (fortepian)⁶⁷. Zebrani w świątyni usłyszeli: *Via Crucis* Franciszka Liszta⁶⁸, *O Jesu Christe* Jacqueta de Berchem, *Inter vestibulum* Giacomo Antonia Pertiniego, *Stabat Mater* Zoltána Kodály'a i *Pie Jesu* Andrew Lloyd Webbera. Koncert ten został powtórzony później w Archikatedrze Lubelskiej. Także i tego roku pracę Chóru zamknęły „Mikołajki Folkowe”, podczas których zespół Beaty Dąbrowskiej, Piotr Chilimoniuk (fortepian) i grupa Pankharity wykonali *Navidad Nuestra*, kolędową kompozycję Ariela Ramíreza.

Ci sami artyści zaprezentowali utwór Ramíreza dwukrotnie w 2004 roku: po raz pierwszy na noworocznym spotkaniu zorganizowanym przez Prezyden-

⁶⁰ [kow], *Muzyka w bazylice*, „Nasze miasto”, 7 czerwca 2002 [= *IV Kronika...*].

⁶¹ *IV Kronika...*

⁶² [Puma], *Huczny jubileusz chóru*, „Kurier Lubelski”, 7 czerwca 2002 [= *IV Kronika...*].

⁶³ *IV Kronika...*

⁶⁴ J. Szymczyk, *Trzy dni na folkowo*, „Dziennik Wschodni”, 10 grudnia 2002 [= *IV Kronika...*].

⁶⁵ *IV Kronika...*

⁶⁶ [majk], *Przyjęcie u prezydenta*, „Dziennik Wschodni”, 6 stycznia 2003 [= *IV Kronika...*].

⁶⁷ *IV Kronika...*

⁶⁸ D. Gonet, *Liszt w bazylice Dominikanów*, „Gazeta Wyborcza”, Lublin 17 marca 2003 [= *IV Kronika...*].

ta Miasta Lublin, po raz drugi – podczas cyklicznych koncertów „Ars Chori”. W roku 2004 nie było jednak wielu okoliczności sprzyjających występom Chóru Kameralnego. W kwietniu Chór wystąpił w Trybunale Koronnym z *Missa Luba* przy wręczaniu nagród Konkursu na Najlepsze Przedsiębiorstwo Prywatne 2003, którego głównym pomysłodawcą była Lubelska Fundacja Rozwoju⁶⁹. W tym samym miesiącu – 30 kwietnia – lubelski zespół wystąpił w gdańskiej Filharmonii Bałtyckiej w ramach koncertu z okazji wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Razem z innymi chórmi organizowanych przez Akademicki Chór Uniwersytetu Gdańskiego Międzynarodowych Spotkań Chóralnych i solistami – Bożeną Haraśimowicz-Hass, Izabelą Rodziewicz, Pawłem Skałubą i Przemysławem Firkiem – wziął udział w wykonaniu *IX Symfonii* Beethovena, którą poprowadził Michał Nesterowicz. W następnych dniach lubelski chór nadal uczestniczył w Międzynarodowych Spotkaniach Chóralnych, podczas których – w Gdańsku, Sopocie i Juracie – umiejętności prezentowały chóry z Polski i innych krajów⁷⁰. Chór Kameralny wystąpił 1 maja w sopockiej muszli koncertowej z *Missa Luba*.

Rok 2005 – w odróżnieniu od poprzedniego – obfitował w koncerty i występy okolicznościowe. Niektóre z nich miały szczególnie doniosłą rangę. Pod koniec stycznia chór Beaty Dąbrowskiej wziął udział w – mającym status konkursu – XIV Festiwalu Pieśni Chóralnej „Kolędy i Pastorałki” w Myślenicach. Konkurs obejmował różne kategorie, m.in. chóry mieszane, kameralne, dziecięce. W kategorii chórów kameralnych Chór Towarzystwa Muzycznego otrzymał wyróżnienie⁷¹. W marcu lubelski zespół wziął udział w koncercie wielkopostnym w kościele Świętego Krzyża w Zakopanem. Najpierw, wspólnie z solistami (Izabelą Urban i Michałem Iwankiem) oraz Tatrzańską Orkiestrą Klimatyczną, wykonał pod dykcją Agnieszki Kreiner *Via Crucis* Liszta, a następnie – pod dykcją Beaty Dąbrowskiej – sześć utworów *a cappella*: *Ave verum corpus* Williama Byrda, *O Jesu Christe* Jacqueta de Berchem, chorały *Herzliebster Jesu* i *Wer hat dich so geschlagen* Johanna Sebastiana Bacha, *Adoramus Te Christe* Quirino Gaspariniego i *Stabat Mater* Zoltána Kodály’a. Muzykę dopełniły religijne teksty recytowane przez Franciszka Bachledę-Księdzularza. Publiczność z ogromną uwagą i zadumą wsłuchiwała się w ów niecodzienny koncert⁷².

2 kwietnia 2005 roku zmarł Ojciec Święty Jan Paweł II. W tym głęboko poruszającym czasie odbył się 10 kwietnia w Archikatedrze Lubelskiej uroczysty koncert, na którym zabrzmiało *Requiem* Mozarta w wykonaniu połączonych chórów

⁶⁹ *IV Kronika...*

⁷⁰ [ok], *Iskra bogów*, „Gazeta Wyborcza”, dodatek „Co jest grane”, Trójmiasto 23 kwietnia 2004 [= *IV Kronika...*].

⁷¹ *IV Kronika...*

⁷² *V Kronika...*

lubelskich: Archikatedry Lubelskiej, Akademii Medycznej, Akademii Rolniczej, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej i Chóru Kameralnego Towarzystwa Muzycznego, solistów – Elżbiety Stengert, Piotra Olecha, Przemysława Borysa, Bogdana Makala, oraz instrumentalistów lubelskiego Teatru Muzycznego i Filharmonii Lubelskiej. Całością dyrygował Przemysław Stanisławski⁷³. Tego wieczoru publiczność wypełniła całą świątynię⁷⁴.

W październiku odbyły się XII Dni Muzyki Organowej w lubelskim kościele pw. Niepokalanego Serca Maryi i św. Franciszka u oo. Kapucynów na Poczekajce, które trwały przez trzy niedziele. Wykonawcy prezentowali utwory chóralne, oratoryjne i organowe. Podczas ostatniego koncertu, „Marian Sawa in Memoriam”, Chór Kameralny, wspólnie z Chórem Akademii Medycznej, solistą Marcinem Korpyszem, Gabrielą Klauzą (organy) i Dominikiem Augustowskim (kotły), wykonał pod dyktando Beaty Dąbrowskiej ostatnie dzieło Mariana Sawy – *Missa Claromontana*⁷⁵. Z końcem roku zespół Beaty Dąbrowskiej wziął udział w wykonaniu Pop Oratorium *Miłosierdzie Boże*, skomponowanego przez Zbigniewa Małkowicza na kanwie *Dzienniczka* siostry Faustyny. Koncert odbył się w kościele pw. Świętego Józefa w Lublinie, a jego organizatorami byli proboszcz tamtejszej parafii oraz Towarzystwo Promocji Lubelszczyzny „Pro Publico Bono”. Obok Chóru Kameralnego wystąpiły inne zespoły lubelskie: Chór Dziecięcy Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej im. Karola Lipińskiego, Chór Akademii Rolniczej, Chór Archikatedry Lubelskiej, Chór Kantylena III Liceum Ogólnokształcącego im. Unii Lubelskiej, Zespół Muzyki Sakralnej „Lumen” z Kalisza⁷⁶, soliści – Marek Bałata, Aleksandra Małkowicz, Marzena Małkowicz (jednocześnie narrator), Dariusz Tokarzewski, oraz Orkiestra Trybunału Koronnego. Dzieło poprowadził Tadeusz Wicherek.

Nie mniej obfity w koncerty okolicznościowe był rok 2006. W lutym odbył się w Lublinie koncert symfoniczno-chóralny, na którym zaprezentowano różnorodny repertuar⁷⁷. Po występie Dominiki Falger z *Koncertem skrzypcowym G-dur KV 216* Mozarta Chór Kameralny, Chór Akademicki UMCS, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Lubelskiej i Edward Wolanin (fortepian) wykonali

---

⁷³ A. W. Kulik, *Cała Polska śpiewa Papieżowi*, „Kultura i społeczeństwo”, Lublin 2/2005 [= *V Kronika...*].

⁷⁴ [mip], *Requiem dla Papieża*, „Gazeta Wyborcza”, Lublin 11 kwietnia 2005 [= *V Kronika...*].

⁷⁵ G. Klauza, *XII Dni Muzyki Organowej – Lublin 2005*, „Wiadomości Uniwersyteckie” 2005, nr 8, s. 19-20.

⁷⁶ [stw], *Pop-oratorium Miłosierdzie Boże*, „Ku Wspólnocie”, czerwiec-wrzesień 2006, nr 2(62) [= *V Kronika...*].

⁷⁷ *V Kronika...*

pod batutą Ryszarda Zimaka *Fantazję c-moll* op. 80 Ludwiga van Beethovena⁷⁸. W kwietniu z kolei, w pierwszą rocznicę odejścia Jana Pawła II, zorganizowano w Toruniu dwudniowe uroczystości ku czci Ojca Świętego, w ramach których odbywały się koncerty, ulicami miasta przeszła Droga Krzyżowa, a w godzinę śmierci Papieża odprawiona została msza święta⁷⁹. Na jednym z koncertów chór Beaty Dąbrowskiej – wspólnie z Chórem Wydziału Teologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika „Tibi Domine”, Chórem „Alla Camera”, solistami Agnieszka Morisson i Marcinem Sobczykiem, Toruńską Orkiestrą Symfoniczną – wykonał *Tu es Petrus* ks. Wacława Gieburowskiego, *Pawanę* i *Requiem* Gabriela Fauré. Dyrygowała Anna Janosz⁸⁰. Drugiego dnia uroczystości Chór Kameralny udał się do Grudziądza, aby wspólnie z jego mieszkańcami czcić pamięć Ojca Świętego. W tamtejszym kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego ponownie zabrzmiało *Requiem* Gabriela Fauré, w wykonaniu tych samych, co uprzednio, chórzystów i instrumentalistów, z solistami Elżbietą Stengert i Markiem Możdżierzem. Muzykę poprzedził *Tryptyk Rzymski* odczytany przez Olgierda Łukaszewicza⁸¹. Po powrocie z uroczystości Chór po raz drugi wziął udział w wykonaniu oratorium *Miłosierdzie Boże* Zbigniewa Małkowicza⁸². Po dyрекcją Tadeusza Wicherka w Archikatedrze Lubelskiej obok Chóru Kameralnego wystąpili: Chór Archikatedry Lubelskiej, Chór Akademii Rolniczej w Lublinie, Chór Dziecięcy Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej im. K. Lipińskiego, Chór III Liceum Ogólnokształcącego im. Unii Lubelskiej „Kantylena”, soliści – Marek Bałata, Aleksandra Małkowicz, Marzena Małkowicz, Dariusz Tokarzewski, instrumentalisci – Marcin Figaj, Daniel Husak, Michał Małkowicz, Zbigniew Małkowicz, Marcin Piekut, oraz Orkiestra Trybunału Koronnego. Koncert miał charakter charytatywny, a zebrane datki przeznaczono na Hospicjum Dobrego Samarytana w Lublinie⁸³. W okresie wakacyjnym Chór Towarzystwa Muzycznego i Orkiestra Trybunału Koronnego udali się na VI Letni Festiwal Muzyki Kameralnej na Półwyspie Helskim. W jego ramach odbył się w Kościele Bożego Ciała w Helu koncert poświęcony Janowi Pawłowi II. Muzycy z Lublina oraz soliści – Małgorzata Grzegorzewicz-Rodek, Ewa Marciniec, Piotr Kusiewicz, Leszek Skrla – wykonali pod batutą Przemysława Stanisławskiego *Requiem* Mozarta.

⁷⁸ A. Borkowski, *Dzisiaj w filharmonii wieczór humoru i śpiewności*, „Kurier Lubelski”, 3 lutego 2006 [= *V Kronika*...].

⁷⁹ D. Wójcicki, *Zaduma zamiast smutku w rocznicę śmierci Papieża*, „Gazeta Wyborcza”, Toruń nr 75, 5083, 29 marca 2006 [= *V Kronika*...].

⁸⁰ *V Kronika*...

⁸¹ R. Małecki, *W pierwszą rocznicę*, „Nowości”, 28 marca 2006 [= *V Kronika*...].

⁸² *V Kronika*...

⁸³ A. Borkowski, *Oratorium dla hospicjum*, „Kurier Lubelski”, 21 kwietnia 2006 [= *V Kronika*...].

Kolejnym wydarzeniem były zorganizowane w Lublinie Międzynarodowe Dni Muzyki Chóralnej, na które – oprócz chórów lubelskich – przybyło dziesięć zespołów z krajów Unii Europejskiej⁸⁴. Ukoronowaniem Międzynarodowych Dni było wykonanie w Archikatedrze Lubelskiej *Mszy C-dur „Koronacyjnej”* KV 317 i *Missa brevis C-dur* (tzw. Spaur-Messe) KV 258 Mozarta, prowadzonych kolejno przez dwóch dyrygentów – Fritza Hinterdorfera i Uwe Wegera; aparat wykonawczy tworzyli: Chór Towarzystwa Muzycznego, Vantor Korus, Chemie Linz, Projekt Chor, Chór Immo Pectore, czworo solistów – Aleksandra Bubicz, Piotr Olech, Robert Mojsa, Mariusz Szczepanowski, oraz Orkiestra Szkoły Muzycznej im. Tadeusza Szeligowskiego w Lublinie⁸⁵.

W kwietniu następnego roku odbył się kolejny koncert poświęcony Janowi Pawłowi II, tym razem zorganizowany przez Wydział Artystyczny UMCS oraz parafian Niepokalanego Serca Maryi i św. Franciszka w Lublinie, pod artystycznym kierownictwem Gabrieli Klauzy. Grono wykonawców tworzyli: Chór Kameralny Towarzystwa Muzycznego, Chór Instytutu Muzyki Wydziału Artystycznego UMCS, solista Piotr Olech, aktor Witold Kopeć oraz Gabriela Klauza (organy); program koncertu obejmował fragmenty poematów Jana Pawła II, pieśni wielkopostne, utwory Bacha, Fauré i Mozarta. W maju odbył się w Lublinie Wiosenny Festiwal Chórów, na którym chór Beaty Dąbrowskiej zaprezentował m.in. *Come again* Johna Dowlanda, *Il est bel et bon* Pierre'a Passereau, *Chi la gagliarda* Baldassare Donatiego⁸⁶.

Rok 2008 okazał się czasem pracowitym, głównie z uwagi na 20-lecie działalności Chóru. Z tej okazji, w styczniu, w Bazylice oo. Dominikanów odbył się koncert⁸⁷, podczas którego zespół Beaty Dąbrowskiej⁸⁸ – przy współudziale Kwartetu Lubelskiego – wykonał liczne kolędy, m.in.: *Ogłaszamy dziś nowinę* Andrzeja Nikodemowicza, *Zaśnij Dziecino* Antoniego Uruskiego i Franciszka Rylinga, *Zaśpiewam Jezuskowi* Stanisława Moryto, *Wschodzi gwiazdka* Romualda Twardowskiego⁸⁹. W kwietniu zorganizowany został kolejny, trzeci

⁸⁴ *V Kronika...*

⁸⁵ T. Rokicki, *Międzynarodowe Chortage w Lublinie*, „Życie Muzyczne” 2006, nr 7-9, s. 7.

⁸⁶ *V Kronika...*

⁸⁷ [red], *Koncert chóru TM u dominikanów*, „Gazeta Wyborcza”, dodatek „Co jest grane”, 11-17 stycznia 2008 [= *V Kronika...*].

⁸⁸ W jubileuszowym koncercie Chór Kameralny wystąpił w składzie: sopran – Agnieszka Borowska, Anna Giemza, Ewa Kajak, Eliza Kunach, Dorota Lewkowicz, Izabela Urban; alty – Dorota Deszczak, Magdalena Dyndur, Ewa Gmurkowska, Edyta Grzeszczuk, Dagmara Matysik, Katarzyna Mądra, Sylwia Przybyszewska, Elżbieta Sobolewska; tenory – Dariusz Dąbrowski, Adam Kulik, Tomasz Samulnik; basy – Tomasz Łątkowski, Grzegorz Mądry, Andrzej Nermer, Jarosław Swatek. *V Kronika...*

⁸⁹ *Ibid.*

koncert w hołdzie Janowi Pawłowi II. W Filharmonii Lubelskiej, pod dyrekcją Ryszarda Zimaka, wystąpili wówczas: Chór Towarzystwa Muzycznego i Chór Akademicki UMCS, czworo solistów – Marta Boberska, Piotr Olech, Zdzisław Kordyjalik, Marcin Nałęcz-Niesiołowski, oraz Orkiestra Kameralna Filharmonii Lubelskiej⁹⁰. Publiczność miała okazję usłyszeć Bachowską kantatę *Bleib bei uns* BWV 6 i *Requiem* Gabriela Fauré⁹¹.

W 2009 roku Chór nie brał udziału w koncertach okolicznościowych, powrócił do nich w następnym roku. Najpierw uczestniczył w obchodach 60-lecia Parafii Niepokalanego Serca Maryi i św. Franciszka na Poczekajce, na które składał się – zorganizowany przez Gabrielę Klauzę – cykl koncertów wielkopostnych odbywających się przez cztery niedziele Wielkiego Postu. Podczas jednego z koncertów Chór Towarzystwa Muzycznego, wspólnie z Zespołem Wokalnym „Sine Nomine”, wykonał *Stabat Mater* Františka Tůmy. Oba zespoły wystąpiły także oddzielnie, prezentując trzy inne ujęcia sekwencji *Stabat Mater* – autorstwa Pergolesiego, Kodály’a i Tartinięgo. W kwietniu Chór Kameralny uczestniczył w XIV Lubelskiego Forum Sztuki Współczesnej im. Witolda Lutosławskiego⁹². Wspólnie z Zespołem Wokalnym Instytutu Muzyki Wydziału Artystycznego UMCS, Dominikiem Augustowskim (kotły), Gabrielą Klauzą (organy) i pod batutą Beaty Dąbrowskiej wykonał *Mszę Jasnogórską* Mariana Sawy⁹³.

10 kwietnia 2010 roku doszło do narodowej tragedii. W katastrofie pod Smoleńskiem zginęli Prezydent Rzeczypospolitej Lech Kaczyński z małżonką oraz 94 osoby znajdujące się na pokładzie samolotu. W hołdzie ofiarom w Archikatedrze Lubelskiej połączone chóry Lublina, w tym Chór Kameralny Towarzystwa Muzycznego, z towarzyszeniem Orkiestry Teatru Muzycznego w Lublinie wykonały pod dyrekcją Jacka Bonieckiego *Requiem* Mozarta⁹⁴.

Rok 2010 Chór zakończył koncertem z okazji trzechsetnej rocznicy urodzin Giovanniego Battisty Pergolesiego, dedykowanym jednocześnie pamięci Jana Pawła II. Pod batutą Beaty Dąbrowskiej Chór Kameralny i Zespół Wokalny „Sine Nomine”, wraz z solistami Małgorzatą Lasotą i Piotrem Olechem, Gabrielą Klauzą (organy) i Orkiestrą Trybunału Koronnego, wykonały *Stabat Mater* i *Confitebor tibi Domine* Pergolesiego. Koncert ten, zorganizowany przez Towarzystwo Mu-

⁹⁰ [Sok], *Requiem. W Filharmonii niezwykle koncert ku pamięci Jana Pawła II*, „Kurier Lubelski”, 2 kwietnia 2008 [= *V Kronika*...].

⁹¹ *V Kronika*...

⁹² *Ibid.*

⁹³ D. Gonet, *Od wczesnego Nikodemowicza po Dobro i zło*, „Gazeta Wyborcza”, Lublin 5 maja 2010 [= *V Kronika*...].

⁹⁴ *V Kronika*...

zyczne im. H. Wieniawskiego oraz Parafię Niepokalanego Serca Maryi i Świętego Franciszka, odbył się w kościele Braci Mniejszych Kapucynów na Poczekajce.

Na początku kolejnego roku Chór włączył się w „XVI opłatkowy koncert kolęd” w lubelskim Gimnazjum nr 16 im. F. Chopina, wykonując m.in. *Christus natus est nobis* Stefana Surzyńskiego, *Chrystus Pan się narodził* Kazimierza Wiłkomirskiego, pięć kolęd Andrzeja Nikodemowicza. Wszystkie uczestniczące w spotkaniu chóry, po przedstawieniu własnego repertuaru, wspólnie wykonały *Cichą noc*. Kolejny koncert – opatrzony nazwą „Parce Domine” – miał miejsce w okresie Wielkiego Postu. Został on zorganizowany przez Instytut Muzyki UMCS, Zakład Muzyki Organowej, Sakralnej i Improwizacji Instytutu Muzyki UMCS oraz Parafię Niepokalanego Serca Maryi i Świętego Franciszka, a odbył się w Kościele Braci Mniejszych Kapucynów na Poczekajce. Uczestniczyły w nim chóry z Lubelszczyzny: Chór Kameralny Towarzystwa Muzycznego, Chór „Carduelis” z Poniatowej, Chór „Cordi Est” z Łęcznej i Zespół Wokalny „Sine Nomine” z Lublina, prezentując się w repertuarze pieśni pasyjnych. Niedługo później, w szóstą rocznicę śmierci Jana Pawła II, Miasto Lublin, Towarzystwo Muzyczne im. H. Wieniawskiego oraz Stowarzyszenie Orkiestra Trybunału Koronnego wspólnie zorganizowali w lubelskim kościele pw. Świętej Rodziny koncert z udziałem Chóru Kameralnego, Cameraty Lubelskiej, solistów – Iwony Leśniowskiej-Lubowicz, Piotra Olecha, Wojciecha Winnickiego, Kamila Górzyńskiego – i Orkiestry Trybunału Koronnego⁹⁵. Pod dyrekcją Przemysława Stanisławskiego zabrzmiały wówczas utwory Johanna Sebastiana Bacha, Henryka Mikołaja Góreckiego, Samuela Barbera, Józefa Zeidlera⁹⁶. W czerwcu Chór Kameralny śpiewał podczas mszy świętej w kościele parafialnym w Czerniejowie, wykonując *Missa brevis St. Joannis de Deo* Josepha Haydna; po Eucharystii chórzyci Beaty Dąbrowskiej – z towarzyszeniem Joanny Ćwirko (fortepian) – zaprezentowali *Małą mszę jazzową* Chilcotta. Swoją aktywność muzyczną w roku 2011 Chór zakończył koncertem adwentowym w kościele rektoralnym Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Lublinie. Najpierw, podczas mszy świętej inaugurującej spotkania w ramach Koncertów Adwentowych, wykonał *Missa brevis St. Joannis de Deo* Haydna, a po liturgii przedstawił program *a cappella*.

Początek 2012 roku obfitował w koncerty kolędowe. W styczniu Chór wystąpił z utworami *a cappella* w koncercie „Dzieciątko się narodziło” w Bazylice oo. Dominikanów, następnie w krasnostawskim kościele pw. Matki Bożej Pocieszenia, zaśpiewał także podczas koncertu bożonarodzeniowego w kościele na

⁹⁵ *VI Kronika...*

⁹⁶ [mag], *Koncert pamięci Ojca Świętego*, „Dziennik Wschodni”, 3 kwietnia 2011 [= *VI Kronika...*].

Poczekajce, dedykowanego Gabrieli Klauzie w czterdziestą rocznicę jej pracy artystycznej. W okresie Wielkiego Postu chór Beaty Dąbrowskiej wziął udział w koncercie pieśni wielkopostnych „Ciemna Jutrznia” w Archikatedrze Lubelskiej, zaśpiewał w kościele Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny Zwycięskiej (kościół Pobrygidkowski), pełniąc zarazem – wspólnie z „Sine Nomine” – rolę organizatora. W maju w kościele Pobrygidzkowskim odbył się koncert „Ave Maria”, podczas którego Chór Kameralny i zespół „Sine Nomine” wykonały pieśni maryjne. Jeszcze przed wakacjami Stowarzyszenie Orkiestra Trybunału Koronnego zorganizowało koncert „Muzyka Wolfganga Amadeusza Mozarta w wirydarzu Klasztoru Dominikanów”. Pod batutą Przemysława Stanisławskiego Chór Kameralny, soliści – Aleksandra Bubicz, Marta Motkowicz, Przemysław Cierzniewski, Jerzy Butryn – i Orkiestra Trybunału Koronnego zaprezentowali dzieła Mozarta: *Mszę „Koronacyjną”*, *Exsultate, jubilate* oraz *Symfonię g-moll KV 550*. Koncert odbył się późnym popołudniem w wirydarzu klasztoru oo. Dominikanów, ciesząc się dobrym przyjęciem licznie zgromadzonej publiczności. Program ten ci sami wykonawcy przedstawili latem w kościele parafialnym pw. Świętej Marii Magdaleny w Łęcznej, gdzie – również z udziałem śpiewu chóralnego – została odprawiona uroczysta msza święta w intencji pracowników kopalni węgla „Bogdanka”. Z końcem wakacji, na przełomie sierpnia i września, Chór Kameralny przebywał w Piotrawinie nad Wisłą, gdzie odpoczywał po intensywnej pracy, przygotowywał zarazem repertuar na kolejny własny jubileusz⁹⁷. 25-lecie pracy muzycznej Chór uczcił koncertem zorganizowanym 19 października w Kościele Nawrócenia Świętego Pawła w Lublinie; wspólnie z solistami: Małgorzatą Lasotą, Piotrem Olechem, Jakubem Gąską, Mirosławem Grabskim, a także Joanną Cwirko (fortepian), Gabriellą Klauzą (organy) i Orkiestrą Trybunału Koronnego wykonał wówczas pod batutą Beaty Dąbrowskiej *Małą mszę jazzową* Chilcotta i *Missa solemnis C-dur KV 337* Mozarta.

W 2013 roku Chór Kameralny dwukrotnie wziął udział w koncertach kołędowych, organizowanych w Archikatedrze Lubelskiej i w kościele pw. Niepokalanego Serca Maryi i św. Franciszka Braci Mniejszych Kapucynów, dwukrotnie też w koncertach wielkopostnych – najpierw w koncercie pieśni w kościele Pobrygidzkowskim, następnie w koncercie „Ciemna Jutrznia” w Archikatedrze Lubelskiej. W maju, obok dwóch innych chórów, uczestniczył w kościele na Poczekajce w koncercie muzyki religijnej pod tytułem „Do Ciebie Matko śpiewajmy”. Chórem Towarzystwa Muzycznego dyrygowały wówczas dwie studentki Instytutu Muzyki UMCS, uczennice Beaty Dąbrowskiej – Milena Lis i Magdalena Litwin; program wypełniły dzieła Wacława z Szamotuł, Tomása Luisa de

---

⁹⁷ VI Kronika...

Victoria, Mikołaja Zielińskiego, Wolfganga Amadeusza Mozarta i Josefa Rheinbergera. W następnym miesiącu odbył się w Poniatowej koncert „Duszo Śpiewaj Panu”, w którym obok dwóch miejscowych chórów zaśpiewał również Chór Towarzystwa Muzycznego. Ostatnim akordem roku był występ w kościele Pobrygidzkowskim w ramach Koncertów Adwentowych. W programie znalazły się utwory *a cappella*, a Chórem Kameralnym dyrygowała Milena Lis.

W następnym roku zespół wystąpił jedynie w dwóch koncertach okolicznościowych. Pierwszy z nich – wielkopostny – odbył się w kościele Pobrygidzkowskim i wypełniły go wyłącznie dzieła Bacha: Chór Towarzystwa Muzycznego, wspólnie z Cameratą Lubelską, solistami Piotrem Olechem i Grzegorzem Pazikiem oraz Orkiestrą Trybunału Koronnego, wykonał pod batutą Przemysława Stanisławskiego kantaty *Wiederstehe doch der Sünde* BWV 54 i *Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen* BWV 12, a program dopełniła orkiestrowa *Suita nr 1 C-dur* BWV 1066. Drugi koncert poświęcony był Świętemu Janowi Pawłowi II. Lubelskie chóry – wśród nich Chór Towarzystwa Muzycznego – zaprezentowały wówczas utwory *a cappella* z różnych epok. Ostatnie wspólne wakacyjne spotkanie chórzystów Beaty Dąbrowskiej odbyło się w czerwcu w Skrzynicach Kolonii.

Rok 2015 rozpoczął się występem kolędowym w kościele Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny Zwycięskiej. W tej samej świątyni – a także i w kościele Ducha Świętego w Poniatowej – odbyły się później następne koncerty wielkopostne z udziałem Chóru Kameralnego. Ostatnim okolicznościowym występem zespołu Beaty Dąbrowskiej był śpiew podczas pierwszej edycji cyklu koncertowego „Polska współczesna muzyka chóralna” – zorganizowanej w kościele pw. Świętego Michała Archanioła w Lublinie i poświęconej pamięci Józefa Świdra⁹⁸.

Udział w koncertach cyklicznych

Chór Kameralny Towarzystwa Muzycznego im. H. Wieniawskiego od początku swojego istnienia włączał się w cykliczne koncerty organizowane w Lublinie, odbywające się zazwyczaj co roku. W pierwszym rzędzie były to przedsięwzięcia skupiające się na prezentacji muzyki chóralnej, ale obok nich również te o szerszym spektrum gatunkowym. Poza niektórymi wspomnianymi już cyklami koncertowymi, w których Chór Towarzystwa Muzycznego okazjonalnie zaznaczał swoją

---

⁹⁸ <http://chor.kam.tm.w.interia.pl/aktual.htm> [data dostępu: 15.05.2015]. Liczne spośród omówionych wyżej koncertów okolicznościowych Chóru Kameralnego, a także i niektórych innych jego występów, prowadzili, opatrując komentarzem słownym: Andrzej Baryła, Beata Dąbrowska, Maria Dmowska, Małgorzata Grabska-Modrzewska, Jadwiga Jasińska, Stefan Münch, Małgorzata Szczepińska, Mirosław Ziomek.

obecność (np. „Ciemna Jutrznia”, Lubelskie Forum Sztuki Współczesnej im. Witolda Lutosławskiego, „Mikołajki Folkowe”, „Tempus Paschale”), ramy dla mniej lub bardziej regularnych występów zespołu tworzyło dziesięć innych cyklicznych przedsięwzięć artystycznych (wymieniamy je według chronologii włączenia się do nich Chóru Kameralnego): Ars Chori, Spotkania Chórów Akademickich, Jesienne Spotkania Chórów, uroczyste koncerty z okazji święta Konstytucji 3 Maja, Lubelskie Triduum Cecyliańskie, Ogólnopolski Studencki Festiwal Piosenki Religijnej „Żakeria”, Międzynarodowe Dni Muzyki Chóralnej, Wiosenne Spotkania Chórów oraz Festiwale „Blżej Żłóbka” i „Wielkopostne Śpiewanie”.

W latach 1987-2011 chór Beaty Dąbrowskiej regularnie uczestniczył w spotkaniach Ars Chori, każdego roku organizowanych w styczniu przez PZChiO (Oddział Lublin). Pierwsze dwa koncerty tego cyklu miały miejsce w kościele Pobrygidzkowskim, następne w kościele pw. Świętego Pawła w Kazimierzu Dolnym, a od 1997 roku głównie w Archikatedrze Lubelskiej. Chór Kameralny wziął udział w szesnastu koncertach, prezentując kolędy i pastoralki, współtworzył ponadto oprawę muzyczną odprawianych w ramach Ars Chori mszy świętych.

W roku 1988 Chór Kameralny po raz pierwszy wziął udział w Spotkaniach Chórów Akademickich w Lublinie⁹⁹, organizowanych dorocznie przez Akademię Rolniczą w Lublinie, PZChiO (Oddział Lublin) i Urząd Miasta Lublin. Na Spotkania zapraszane są wszystkie chóry akademickie z Lublina, ale oprócz nich także zespoły spoza miasta¹⁰⁰. Chór Towarzystwa Muzycznego uczestniczył w lubelskich Spotkaniach czterokrotnie (1988, 1989, 1992, 1999), śpiewając każdorazowo w Sali AGRO Akademii Rolniczej¹⁰¹. Warto nadmienić, że w 1989 roku na zaproszenie Chóru Kameralnego przybył na Spotkania Chórów Akademickich Żeński Chór Muzyczny z Brześcia¹⁰², który zaprezentował bogaty repertuar¹⁰³. Chórzyści z Brześcia koncertowali również w nałęczowskim Pałacu Małachowskich¹⁰⁴. W ostatniej edycji Spotkań z udziałem Chóru Towarzystwa Muzycznego (1999) zespół Beaty Dąbrowskiej – wspólnie z organistą Robertem Brodackim i zespołem instrumentalnym – wykonał motet koncertujący *In virtute tua* Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego i Mozartowską *Missa brevis G-dur* KV 220¹⁰⁵.

⁹⁹ I Kronika...

¹⁰⁰ T. Rokicki, *Na wiosnę młodzież śpiewa najładniej*, „Życie Muzyczne” 1989, nr 6 [= I Kronika...].

¹⁰¹ IV Kronika...

¹⁰² I Kronika...

¹⁰³ Rokicki, *Na wiosnę...*

¹⁰⁴ I Kronika...

¹⁰⁵ III Kronika...

Jesiennie Spotkania Chórów – odbywające się w różnych miejscach miasta – zainicjowane zostały w roku 1986. Ich organizatorami byli PZChiO i Urząd Miejski¹⁰⁶. Chór Towarzystwa Muzycznego sześciokrotnie uczestniczył w tym przedsięwzięciu: po raz pierwszy w 1988 roku, po raz ostatni zaś w 2002 roku, prezentując każdorazowo różnorodny repertuar. Ostatnie z Jesiennych Spotkań Chórów, w których uczestniczył Chór Kameralny, wpisywało się w obchody Europejskiego Tygodnia Autyzmu¹⁰⁷.

Od momentu nastania III Rzeczypospolitej każdego roku w Lublinie odbywa się koncert z okazji rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 maja z 1791 roku. W latach dziewięćdziesiątych Chór Kameralny pięciokrotnie uczestniczył w obchodach tego święta (1990-1994), odbywających się m.in. w Trybunale Koronnym i w Archikatedrze Lubelskiej¹⁰⁸. Podczas koncertu w 1990 roku Chór zaprezentował motet *Jubilate Deo* Orlanda di Lasso¹⁰⁹, w 1993 roku zaś *Suitę Maryjną* Juliusza Łuciuka¹¹⁰.

Lubelskie Triduum Cecylikańskie¹¹¹, organizowane przez PZChiO i Wydział Duszpasterstwa Kurii Diecezjalnej ku czci patronki muzyki kościelnej, św. Cecylii, odbywa się każdorazowo w listopadzie. Pierwszy koncert z udziałem Chóru Kameralnego przypadł na 1990 rok, kiedy to chóry z Lubelszczyzny wykonywały utwory *a cappella*¹¹². Zespół Beaty Dąbrowskiej zaprezentował *Messe pour le Samedi de Pasques* Marc-Antoine'a Charpentiera – będącą efektem odbytych w Lucernie warsztatów muzycznych – oraz *In pace in idipsum* Guillaume'a Bou-signaca¹¹³. Podczas następnych edycji Lubelskiego Triduum Cecylikańskiego prezentowano nie tylko dzieła *a cappella*, lecz także wokalnie-instrumentalne i instrumentalne. W 2003 roku Chór Kameralny – z fortepianowym towarzyszeniem Anny Padiasek (ówczesnej chórzystki) – wykonał *Magnificat* Domenica Cimarosy¹¹⁴. Ogółem Chór Towarzystwa Muzycznego wziął udział w Triduum jedenaście razy, wliczając w to śpiew w liturgii mszalnej w 2006 roku.

Ogólnopolski Studencki Festiwal Piosenki Religijnej „Żakeria” powstał w 1990 roku dzięki inicjatywie lubelskich studentów i księdza Piotra Kawalko. Później organizatorami tego przedsięwzięcia byli: Stowarzyszenie Żakeryjne, UMCS, Duszpa-

¹⁰⁶ <http://www.pzchio.lublin.pl/index.php?go=1> [data dostępu: 17.01.2015].

¹⁰⁷ *IV Kronika...*

¹⁰⁸ *I Kronika...*

¹⁰⁹ Zob.: T. Rokicki, *Witaj maj, 3 Maj, czyli muzyka w zabytkach Lublina*, „Życie Muzyczne” 1990, nr 6 [= *I Kronika...*].

¹¹⁰ *II Kronika...*

¹¹¹ *I Kronika...*

¹¹² List od Biskupa Lubelskiego, Lublin, 22 listopada 1990 [= *I Kronika...*].

¹¹³ *I Kronika...*

¹¹⁴ *IV Kronika...*

sterstwo Akademickie UMCS, Duszpasterstwo Archidiecezjalne w Lublinie. Z każdym rokiem „Żakeria” rozwijała się, coraz większa też była liczba jej uczestników¹¹⁵. Chór Kameralny trzykrotnie zaprezentował się podczas tego festiwalu. Po raz pierwszy wziął w nim udział w 1994 roku, kiedy to, w połączeniu z Chórem Akademickim Uniwersytetu Warszawskiego, Chórem Akademickim UMCS, solistami – Elżbietą Towarnicką, Grażyną Panfil, Marcinem Rudzińskim, Robertem Gierlachem – i Orkiestrą Filharmonii Lubelskiej, wykonał pod batutą Agnieszki Kreiner *Wielką Mszę c-moll* Mozarta. Koncert ten odbył się w Archikatedrze Lubelskiej i uświetniał obchody 50-lecia powstania UMCS i Filharmonii Lubelskiej¹¹⁶. Drugi raz na „Żakerii” Chór wystąpił w 1996 roku. Po uroczystej Eucharystii w Kościele Akademickim KUL celebrowanej przez ks. arcybiskupa Bolesława Pylaka¹¹⁷ została poświęcona nowa sala Filharmonii Lubelskiej, po czym Chóry Towarzystwa Muzycznego i UMCS, z udziałem solistów – Bożeny Harasimowicz, Jadwigi Teresy Stępień, Jerzego Knetiga, Piotra Nowackiego – oraz Gabrieli Klauzy (organy) i lubelskich filharmoników, wykonały pod dyrekcją Bogusława Madeya *Małą mszę uroczystą* Rossiniego¹¹⁸. Trzeci występ na „Żakerii” przypadł na listopad 2002 roku, kiedy to zespół Beaty Dąbrowskiej, wspólnie z solistami – Bożeną Harasimowicz, Piotrem Kusiewiczem, Piotrem Olechem, Bogdanem Makalem, Tatianą Szczepankiewicz – oraz Witosławą Frankowską (klawesyn), Jadwigą Rudką-Stefaniak (wiolonczela) i Orkiestrą Trybunału Koronnego, wykonał oratorium *Susanna* Georga Friedricha Haendla. Koncert ten odbył się w Bazylice oo. Dominikanów, dyrygował Przemysław Stanisławski¹¹⁹.

Znaczącym wydarzeniem kulturalno-artystycznym Lublina okazały się Międzynarodowe Dni Muzyki Chóralnej, zainicjowane i zorganizowane przez Beatę Dąbrowską i Chór Kameralny, przy wsparciu Towarzystwa Muzycznego im. H. Wieniawskiego¹²⁰. Koncerty odbywały się zasadniczo co dwa lata, a uczestniczyły w nich liczne zespoły chóralne z Polski i z innych krajów. Chór Towarzystwa Muzycznego – jako główny inicjator – każdorazowo należał do wykonawców koncertów¹²¹. I Międzynarodowe Dni Muzyki Chóralnej odbyły się w 1995 roku i trwały trzy dni (co w kolejnych edycjach festiwalu stało się normą). Chór Beaty Dąbrowskiej wykonał wówczas m.in.: *Leggiadre ninfe* Luki Marenzia, *Cantate Domino* Jana Pieterszoona

¹¹⁵ http://dziedzictwo.ekai.pl/@@lublin_festiwal_zakeria [data dostępu: 02.01.2015].

¹¹⁶ Zob.: *II Kronika...*; S. Münch, *Msza Mozarta w Archikatedrze*, „Na przykład”, nr 20, grudzień 1994 [= *II Kronika...*].

¹¹⁷ *III Kronika...*; por. także: <http://diecezja.lublin.pl/strona,pylak> [data dostępu: 02.01.2015].

¹¹⁸ [św], *Koncerty, filmy, spotkania, czyli...*, *Żakeria 96* [= *III Kronika...*].

¹¹⁹ S. Münch, *Susanna Händla w Lublinie*, „Ruch Muzyczny” 2003, nr 1 [= *IV Kronika...*].

¹²⁰ T. Rokicki, *Międzynarodowe Dni Muzyki Chóralnej w Lublinie*, „Życie Muzyczne” 1995, nr 7/8, s. 19-21.

¹²¹ *II Kronika...*

Sweelincka, *Salatkę włoską* Richarda Genée oraz *My Lord, what a morning, Daniel i Servant of the Lord* (negro spirituals)¹²². Podczas wszystkich koncertów inauguracyjnej edycji – odbywających się w Filharmonii Lubelskiej, Pałacu Małachowskich w Nałęczowie i na Zamku Lubelskim¹²³ – wystąpiło trzynaście zespołów z Niemiec, Szwajcarii i Węgier, chóry lubelskie i warszawskie¹²⁴. Zakończeniem Międzynarodowych Dni była msza święta odprawiona w Archikatedrze Lubelskiej, po której dziewięć połączonych zespołów wykonało pod dyktando Kazimierza Górskiego *Gaude Mater Polonia*¹²⁵. Przy organizowaniu II Międzynarodowych Dni Muzyki Chóralnej (1997) pomocy udzielili Wydział Kultury Urzędu Wojewódzkiego i Urząd Miasta Lublin. Odbyły się wówczas liczne koncerty w wykonaniu przyjezdnych chórów¹²⁶. Pierwszego dnia zaprezentowały się w Filharmonii Lubelskiej trzy chóry: Chór Towarzystwa Muzycznego, Chór Monteverdi z Hamburga, Akademicki Chór Uniwersytetu Gdańskiego, soliści Zofia Kilanowicz i Adam Kruszewski, Gabriela Klauza (organy) oraz Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Lubelskiej. Pod batutą przybyłego z Niemiec Gotharda Stiera¹²⁷ wykonawcy ci zaprezentowali *Ein deutsches Requiem* Johannes Brahmsa, upamiętniając tym setną rocznicę śmierci kompozytora¹²⁸. III Międzynarodowe Dni Muzyki Chóralnej (1999) dedykowano Janowi Pawłowi II. Intencji tej posłużyła *Messa di Gloria* Pucciniego, wykonana przez Chór Towarzystwa Muzycznego, Akademicki Chór Politechniki Lubelskiej, Kapelę Chóralną miasta Ługańska z Ukrainy, Chór Nauczycieli György Maróthi z Debreczyna, solistów Tadeusza Pszonkę i Leszka Skrlę i Orkiestrę Filharmonii Lubelskiej pod batutą Wojciecha Czepiela¹²⁹. W IV Międzynarodowych Dniach Muzyki Chóralnej (2001) wzięły udział cztery chóry z zagranicy, Affabre Concinui z Poznania i dziewięć zespołów z Lubelszczyzny. Tym razem wszystkie chóry zaprezentowały utwory *a cappella*¹³⁰. Chór Beaty Dąbrowskiej zaśpiewał: *O magnum mysterium* Tomása Luisa de Victoria, *Ave verum corpus* Williama Byrda, *Adoramus te, Christe* Quirino Gaspariniego i Franza Schuberta/Franza Schöggla *Wariacje na temat pieśni „Pstrąg”*. Na V Międzynarodowych Dniach Muzyki Chóralnej (2004)¹³¹ wystąpiły liczne zespoły z Lublina, m.in.: Chór Akademicki KUL, Chór Archikatedry Lubelskiej, Chór Akademic-

¹²² *Ibid.*

¹²³ [św], *Dziś inauguracja. Międzynarodowy turniej chórów*, bez m. i r. wydania.

¹²⁴ [gw], *Chóry pełnym głosem*, „Kurier Lubelski”, 1 czerwca 1995.

¹²⁵ Rokicki, *Międzynarodowe Dni...*

¹²⁶ T. Rokicki, *W Lublinie i w Nałęczowie z bliska i z daleka*, „Życie Muzyczne” 1997, nr 7/8.

¹²⁷ I. Karyszkowska, *Arcydzieło muzyki dziewiętnastego wieku*, „Gazeta Wyborcza”, 13 maja 1997.

¹²⁸ [św], *Kończy się sezon koncertowy*, „Dziennik Wschodni”, 6 czerwca 1997.

¹²⁹ [św], *Biały koncert*, „Dziennik Wschodni”, br. wydania.

¹³⁰ B. Dąbrowska, *Międzynarodowe śpiewanie w Lublinie po raz czwarty*, „Życie Muzyczne” 2001, nr 7/8, s. 18-19.

¹³¹ *IV Kronika...*

ki UMCS, Chór Kantylena z Lublina, ponadto z zagranicy: Męski Chór „Homin” ze Lwowa, Chór Towarzystwa Śpiewaczego Kolo z chorwackiego Šibenika i zespół dziecięcy ze Lwowa. W interpretacjach tych wykonawców można było usłyszeć utwory *a cappella*, dzieła wokalnie-instrumentalne, pieśni różnych narodów, muzykę religijną (m.in. cerkiewną), a ich koncerty odbywały się w kościele pw. Świętej Rodziny w Lublinie, Kościele Farnym w Kazimierzu Dolnym, lubelskiej Bazylice oo. Dominikanów, Auli im. Stefana Wyszyńskiego na KUL¹³². Również i tym razem Chór Towarzystwa wpisał się do grona wykonawców¹³³. VI Międzynarodowe Dni Muzyki Chóralnej (2006) przyciągnęły czternaście chórów z Lubelszczyzny, a także – jak poprzednio – zespoły z zagranicy, m.in. z Ukrainy i Wielkiej Brytanii. Chór Towarzystwa Muzycznego wziął udział w wykonaniu Mozartowskich *Vesperae solennes de confessore* KV 339, razem z Chórem Cantamici z Wielkiej Brytanii, Orkiestrą Filharmonii Lubelskiej, Adamem Załęskim (organy) i solistami – Aleksandrą Bubicz-Mojśą, Piotrem Olechem, Piotrem Kusiewiczem, Mirosławem Borczyńskim. Koncert ten poprowadził w Filharmonii Lubelskiej Przemysław Stanisławski¹³⁴.

Od roku 1999 odbywają się w Lublinie Wiosenne Spotkania Chórów, organizowane przez PZChiO (Oddział Lublin) i Urząd Miejski, podczas których zespoły z Lubelszczyzny – niezależnie od prezentowanych umiejętności – starają się upowszechniać muzykę chóralną¹³⁵. Chór Towarzystwa Muzycznego czterokrotnie uczestniczył w tych koncertach. W roku 2000 – kiedy to w Filharmonii Lubelskiej wystąpiło osiem chórów, prezentujących rozmaite gatunki muzyczne – chór Beaty Dąbrowskiej wykonał *Eine kleine Nachtmusik* Mozarta (części II-III) w niekonwencjonalnej aranżacji (śpiew scatem przy akompaniamencie kontrabasu)¹³⁶. Niektóre koncerty Wiosennych Spotkań Chórów miały charakter tematyczny: w 2003 roku Spotkaniom przyświecała formuła „Śpiew buduje mosty” – IDOCO¹³⁷, w 2005 roku śpiewano ku czci zmarłego Jana Pawła II; wówczas to wszystkie chóry, w tym Chór Towarzystwa Muzycznego, wykonały *Hymn III Tysiąclecia* Mirosława Gałęskiego¹³⁸.

¹³² B. Dąbrowska, *Międzynarodowe Dni Muzyki Chóralnej w Lublinie już po raz piąty*, „Życie Muzyczne”, lipiec-wrzesień 2004.

¹³³ *IV Kronika...*

¹³⁴ D. Gonet, *Nielatwa sztuka śpiewania*, „Gazeta Wyborcza”, 5 czerwca 2006.

¹³⁵ *III Kronika...*

¹³⁶ Zob.: T. Rokicki, *Titanic tonie – orkiestra gra. Do końca!*, „Życie Muzyczne”, s. 34 [= *III Kronika...*]; D. Gonet, *Śpiewać każdy może*, „Gazeta Wyborcza”, 12 czerwca 2000 [= *III Kronika...*].

¹³⁷ *IV Kronika...*

¹³⁸ B. Dąbrowska, *Lubelska wiosna inna niż zwykle*, „Życie Muzyczne” 2005, nr 4-6, s. 18 [= *IV Kronika...*].

Na początku każdego roku w kościele Niepokalanego Serca Maryi i św. Franciszka Braci Mniejszych Kapucynów na Poczekajce odbywają się bożonarodzeniowe koncerty „Bliżej Żłóbka”, organizowane przez Wydział Artystyczny UMCS, Instytut Muzyki UMCS i ojców kapucynów, pod artystycznym kierownictwem Gabrieli Klauzy. W cyklu tym biorą udział głównie chóry z Lublina i jego okolic. W „Bliżej Żłóbka” Chór Kameralny wystąpił pięciokrotnie: pierwszy raz w 2001 roku, kiedy to celem koncertów było wsparcie Lubelskiego Hospicjum dla Dzieci im. Małego Księcia; w 2005 roku – wspólnie z Chórem Kantylena III Liceum Ogólnokształcącego im. Unii Lubelskiej, Chórem Canti Minores Wyższego Seminarium Duchownego w Lublinie i solistami – Kamilą Paciorkowską, Pauliną Wardą, Anetą Sawicką¹³⁹, w 2007 roku – w repertuarze kolędowym z solistką Magdaleną Kitaszewską i Big Bandem Instytutu Muzyki UMCS pod dyрекcją Tomasza Momota¹⁴⁰; wreszcie – 10 stycznia 2016 roku z repertuarem bożonarodzeniowym. Był to zarazem ostatni występ Chóru Kameralnego pod dyрекcją Beaty Dąbrowskiej.

Od roku 2001 w Bazylice oo. Dominikanów organizowane są rekolekcje i koncerty zatytułowane „Wielkopostne Śpiewanie”. Koncerty – pod artystycznym kierownictwem Elżbiety Krzezińskiej – odbywają się w każdą niedzielę Wielkiego Postu o godzinie 15. Poprzedzane są rozważaniami na temat wiary i duchowości, niosącymi ze sobą określone przesłanie teologiczne¹⁴¹. W spotkaniach tych udział biorą głównie chóry lubelskie, obok nich pojawiają się zespoły z zewnątrz, także i zagraniczne. W „Wielkopostnym Śpiewaniu” zespół Beaty Dąbrowskiej uczestniczył pięciokrotnie. W 2003 roku, z solistami – Michałem Iwankiem, Małgorzatą Lasotą, Izabelą Urban, Dariuszem Dąbrowskim – oraz Piotrem Chilimoniukiem (fortepian)¹⁴² wykonał *Via Crucis* Liszta¹⁴³, *O Jesu Christe* Jacqueta de Berchem, *Inter vestibulum* Pertiego, *Stabat Mater* Kodály’a i *Pie Jesu* Andrew Lloyda Webbera. W 2005 roku osiłą koncertów stały się rozważania słów Chrystusa na krzyżu. Chór Towarzystwa Muzycznego wystąpił w czwartą niedzielę Wielkiego Postu, kiedy to rozpamiętywano słowa: „Zaprawdę, powiadam ci: dziś ze mną będziesz w raju”. Wraz z solistami – Małgorzatą Lasotą, Izabelą Urban oraz Barbarą Śpiewak (organy) – zaprezentował m.in.: hymn *Vexilla regis*, fragmenty *Via Crucis* Liszta, chorały z *Matthäus-Passion* Bacha, *Stabat Mater* Kodály’a, fragmenty *Stabat Mater* Pergolesiego, muzyka

---

¹³⁹ *IV Kronika...*

¹⁴⁰ *V Kronika...*

¹⁴¹ <http://www.lublin.dominikanie.pl/?s=7&id=354> [data dostępu: 02.01.2015].

¹⁴² *IV Kronika...*

¹⁴³ Gonet, *Liszt w bazylice...*, s. 5.

zaś przeplatana była tekstami czytanyymi przez Piotra Fruzińskiego¹⁴⁴. Rok później Chór Kameralny, wspólnie z Zespołem Wokalnym „Sine Nomine”, solistami Małgorzatą Lasotą i Piotrem Olechem, Gabriellą Klauzą (organy) oraz Orkiestrą Trybunału Koronnego, zainaugurował „Wielkopostne Śpiewanie”. Koncert rozpoczęła Gabriela Klauza dwoma chorałami Bacha, a następnie – pod dyktando Beaty Dąbrowskiej – zabrzmiało *Stabat Mater* Pergolesiego. Cykl sześciu niedzielnych spotkań – zogniskowanych wokół ośmiu błogosławieństw – wzbogacały rozważania prowadzone przez przełożonego klasztoru Dominikanów w Lublinie, o. Hieronima Kaczmarka¹⁴⁵. W 2008 roku Chór Kameralny – z zespołem instrumentalnym Filharmonii Lubelskiej i solistką Małgorzatą Lasotą – wykonał utwory z epoki baroku, klasycyzmu i XX wieku¹⁴⁶, m.in.: *Inter vestibulum* Periego, *Salve Regina* RV 617 Antonia Vivaldiego, *Tenebrae factae sunt* Romualda Twardowskiego, *Popule meus* Mariana Sawy. Podczas „Wielkopostnego Śpiewania” 2009 roku chór Beaty Dąbrowskiej śpiewał utwory, które utrwalił na swojej niedawno nagranej płycie, m.in.: *Ty, któryś gorzko na krzyżu umierał*, *Już Cię żegnają* i *Dobranoc*, *Głowo Święta* Andrzeja Nikodemowicza, *Ludu mój ludu* Włodzimierza Dębskiego, *Wysłuchaj Stwórco laskawy* Stanisława Wiechowicza¹⁴⁷.

Wyjazdy zagraniczne Koncerty – festiwale – konkursy

Po raz pierwszy Chór Kameralny Towarzystwa Muzycznego im. H. Wieniawskiego wyjechał za granicę w 1988 roku. Otrzymał wówczas zaproszenie od dyrygenta brzeskich chórów, Mikołaja Trofimiuka, i Towarzystwa Muzycznego w Brześciu. Na Białorusi (wtedy Republika Białoruska ZSRR) lubelski zespół koncertował w Brześciu i Kobryniu, mając jednocześnie okazję zwiedzenia obu miast. W wyprawie tej wzięło udział jedynie siedemnastu osób, ponieważ nie wszystkim chórzystom udało się zdobyć paszporty¹⁴⁸.

Rok później, w lipcu, Chór przygotowywał się do wyjazdu do Francji na XIV Festiwal Musique en Morvan. Przed podróżą zakupione zostały pierwsze stroje chóralne, a zespół intensywnie ćwiczył *Stabat Mater* Rossiniego – utwór, który

¹⁴⁴ *V Kronika...*

¹⁴⁵ E. Krzemińska, *Lubelskie Wielkopostne Śpiewanie u dominikanów*, „Życie Muzyczne” 2006, nr 4-5, s. 14.

¹⁴⁶ D. Gonet, *Cisza przed Wielką Nocą*, „Gazeta Wyborcza”, 3 marca 2008 [= *V Kronika...*].

¹⁴⁷ *V Kronika...*

¹⁴⁸ *I Kronika...*

miał być wykonany w Autun we Francji, gdzie 16 lipca wyruszył zespół¹⁴⁹. W podróży zatrzymał się w bawarskim miasteczku Sandelzhausen na dwa noclegi. Zaśpiewał na mszy świętej w miejscowym kościele, zwiedził także zabytki miasta. Po niedługim odpoczynku dotarł do Francji na uroczyste otwarcie festiwalu. Rozpoczął się on korowodem wszystkich przybyłych chórów, kroczących przez miasto i śpiewających pod dyrekcją Marcela Corneloupa. Podczas koncertu w kościele Notre-Dame w Autun Chór Kameralny wykonał utwory *a cappella*, m.in.: *Gaude Mater Polonia*, *Ave verum corpus* Williama Byrda, *Zdrowaś królowno wyborna* i *Chrystus się narodził* Andrzeja Koszewskiego, *Every time I feel the spirit* i *Let us Break* (negro spirituals). Podczas festiwalowego pobytu chór Beaty Dąbrowskiej występował również w kościele w Sennecey-le-Grand, w świątyni w Millau, w domu starców w Autun, w Domu Kultury w Quarré-les-Tombes (razem z chórem z Argentyny) i na dziedzińcu École Militaire. Na zakończenie Festiwalu Musique en Morvan pod dyrekcją Fernanda Eldoro wszystkie chóry wykonały wspólnie *Stabat Mater* Rossiniego; doszło do tego dwukrotnie – najpierw w Bazylice św. Magdaleny w Vazelay, potem w katedrze w Autun. Po ostatnim koncercie odbyło się pożegnanie chórów w Hexagonie, podczas którego Chór Kameralny i jego dyrygentka otrzymali szczególne podziękowania; lubelski chór uznano za najlepszy zespół. W drodze powrotnej do Polski Chór zatrzymał się na dwa dni w Republice Federalnej Niemiec, w mieście Mitterteich, i dał tam dwa koncerty: pierwszy w tamtejszym kościele, drugi – wspólnie z Męskim Chórem z Mitterteich – w sali koncertowej; wykonał wówczas czternaście utworów, m.in.: *Matona mia cara* Orlanda di Lasso, *Il est bel et bon* Pierre’a Passereau, opracowania polskich pieśni ludowych (*W moim ogródecku*, *Oj nasi jadą*), rosyjską pieśń ludową *Wieniki*¹⁵⁰. Warto podkreślić, że była to pierwsza podróż Chóru na Zachód, zarazem obfitująca w wiele wydarzeń. Chórzyści nawiązali kontakty z zagranicznymi muzykami, a sam wyjazd sprzyjał integracji zespołu, dając nowy impuls do dalszych działań.

¹⁴⁹ Do Francji Chór Kameralny wyjechał w następującym składzie: sopran – Marzena Chmielewska, Beata Głaz, Bożena Gondek, Renata Jaczyńska, Anna Jagiełło, Eliza Kunach, Elżbieta Kwolek, Małgorzata Nowicka, Izabela Sareło, Anna Sawiniec, Barbara Solecka, Anna Stanisławek, Beata Śpiewak, Dorota Wolak, Iwona Wójtowicz, Wioletta Zub; alty – Radosława Czosnek, Małgorzata Grabska, Mariola Kowalska, Elżbieta Koziara, Elżbieta Mazur, Iwona Modrzewska, Bożena Niedźwiedz, Małgorzata Przybyszewska, Aleksandra Ryzner, Małgorzata Uliasz, Maria Witwicka-Grabowska; tenory – Piotr Chmielewski, Dariusz Dąbrowski, Janusz Iskra, Zbigniew Przybyszewski; basy – Janusz Budziak, Zbigniew Brzuszek, Krzysztof Kwolek, Piotr Łanczont, Stanisław Mikołajczyk, Jarosław Swatek. *I Kronika...*

¹⁵⁰ *Ibid.*

W roku 1990, na przełomie lipca i sierpnia, Chór Kameralny wyjechał na siedem dni do Lucerny w Szwajcarii na Międzynarodowy Tydzień Śpiewu (Internationale Singwoche)¹⁵¹. Podczas pobytu w Lucernie lubelscy chórzyci mieli okazję wziąć udział w warsztatach muzycznych prowadzonych przez Arlette Steyer (podczas których udało się przygotować półgodzinny koncert). Przez tydzień zespół Beaty Dąbrowskiej występował z własnym repertuarem, m.in. w kościele św. Łukasza. W drodze powrotnej z Lucerny Chór zatrzymał się na cztery dni w Lozannie, gdzie goszczony był przez tamtejszy miejski chór i dyrygenta Rafała Chyżyńskiego. Czas spędzony w tym mieście chórzyci wykorzystali głównie na odpoczynek i zwiedzanie Szwajcarii.

W roku następnym Chór wyjechał do Szwecji na IX Festiwal Chóralno-Muzyczny (Internationales Arbeitersangerfest), odbywający się w Eskilstunie, a zorganizowany przez IDOCO (Internationale des Organisations Culturelles Ouvrières) – międzynarodową organizację zrzeszającą związki śpiewacze ludzi pracy¹⁵². Do udziału w Festiwalu zaproszono 27 zespołów z krajów należących do IDOCO¹⁵³. Lubelski zespół, mimo że nie należał do IDOCO, wziął czynny udział w Festiwalu, występując w jednym ze szwedzkich skansenów, a także w ramach koncertu galowego, podczas którego chóry wykonywały pieśni, których treści powiązane były z myślą o międzynarodowej solidarności¹⁵⁴. Na zakończenie koncertu wszystkie zaproszone zespoły wspólnie z orkiestrą wykonały *Friede* Ferdinanda Langera, kompozycję prezydenta IDOCO¹⁵⁵.

Z końcem wakacji Chór ponownie udał się do francuskiego miasta Autun, odpowiadając na zaproszenie tamtejszego dyrygenta Patricka Marchanda i chóru Aubad. Podczas pobytu w Autun Chór Kameralny wielokrotnie koncertował, m.in. w katedrze Notre-Dame, na schodach do katedry św. Łazarza, a w drodze powrotnej zatrzymał się w Berlinie, gdzie dał koncert w Trinitatiskirche¹⁵⁶.

---

¹⁵¹ Skład zespołu podczas pobytu w Szwajcarii: soprany – Renata Jaczyńska, Bożena Gondek, Mariola Kowalska, Eliza Kunach, Elżbieta Kwolek, Anna Stanisławek, Małgorzata Szczepińska, Dorota Wolak; alty – Radosława Czosnek, Małgorzata Grabska, Elżbieta Koziara, Elżbieta Mazur, Iwona Modrzewska, Bożena Niedźwiedz, Lucyna Pieczara-Zielińska, Małgorzata Przybyszewska, Małgorzata Uliasz, Maria Witwicka-Grabowska; tenory – Dariusz Dąbrowski, Janusz Iskra, Jacek Nestoruk, Zbigniew Przybyszewski; basy – Zbigniew Brzuszek, Mirosław Grabski, Grzegorz Jabłoński, Krzysztof Kwolek, Maciej Link, Piotr Łanczont, Jarosław Jacek Sokół. *I Kronika...*

¹⁵² *Ibid.*

¹⁵³ J. Swatek, *Pod hasłem pokoju i solidarności*, „Życie Muzyczne” 1991, nr 7-8 [= *I Kronika...*].

¹⁵⁴ *I Kronika...*

¹⁵⁵ Zob.: *ibid.*; Swatek, *Pod hasłem...*

¹⁵⁶ *II Kronika...*

W czerwcu 1993 roku – na zaproszenie Ferdinanda Langera – Chór Towarzystwa Muzycznego pojechał do Ternitz w Austrii na odbywające się tam V Międzynarodowe Spotkanie Chórów (V Internationaler Chorkonzert). Podczas pobytu w Ternitz lubelscy chórzycy¹⁵⁷ zaśpiewali na festynie z okazji obchodów 45. rocznicy powstania miasta, wystąpili także w tamtejszym Domu Spokojnej Starości.

W roku 1994 zespół po raz pierwszy został zaproszony do udziału w prestiżowym zagranicznym konkursie – Der Internationale Chorwettbewerb in Spittal an der Drau w Austrii. Uczestniczyło w nim jedenaście zespołów z różnych krajów. Konkurs był podzielony na dwa etapy. W pierwszym etapie należało wykonać pieśni artystyczne, w drugim – pozycje z repertuaru folklorystycznego. Prócz tego każdy z chórów musiał zaprezentować repertuar obowiązkowy, na który składały się *Leggiadre ninfe* Luki Marenzia, *Warum toben die Heiden* Feliksa Mendelssohna-Bartholdy’ego i *Entflieht auf leichten Kähnen* Antona Weberna¹⁵⁸. Poziom konkursu był bardzo wysoki, a występ w gronie znakomitych zespołów stanowił dla Chóru znaczące wydarzenie i cenne doświadczenie¹⁵⁹.

Po Międzynarodowych Dniach Muzyki Chóralnej w 1995 roku lubelski zespół został zaproszony przez Chor Hochschule St. Gallen do Szwajcarii. Występował tam w kościołach w Tubach i Bussy, wspólnie też z chórem Rafała Chyżyńskiego śpiewał w Salle de Gym de Marcolet¹⁶⁰.

W lipcu 1996 roku Chór Kameralny udał się do Niemiec na I Międzynarodowy Festiwal im. Mendelssohna-Bartholdy’ego (I Internationaler Mendelssohn Chorwettbewerb), podczas którego wystąpiły 74 chóry z 17 krajów. Dwuetapowe zmagania konkursowe rozpoczęły się 18 lipca w mieście Dautphetal. W pierwszym etapie chóry wykonywały w miejscowym kościele dzieła religijne, w drugim – ulokowanym w Hinterlandhalle – utwory świeckie. Chór Kameralny zaprezentował m.in.: *Leggiadre ninfe* Marenzia, *So fahr ich hin zu Jesu Christ* Schütza, *Cantus gloriosus* Świdra, *Warum toben die Heiden* Mendelssohna-Bartholdy’ego, i za swój występ został nagrodzony Srebrnym Dyplomem w kategorii chórów mieszanych. Po konkursie odbył się koncert. Polscy chórzycy wykonali m.in.

---

¹⁵⁷ Skład Chóru Kameralnego podczas pobytu w Austrii: sopran – Urszula Charycka, Urszula Drzymala, Ewa Kajak, Małgorzata Lasota, Eliza Kunach; Małgorzata Szczepińska; alty – Radosława Czosnek, Małgorzata Grabska, Lucyna Pieczara, Małgorzata Przybyszewska, Joanna Świetlicka, Małgorzata Uliasz, Maria Witwicka-Grabowska; tenory – Krzysztof Chmiel, Dariusz Dąbrowski, Janusz Iskra; basy – Mirosław Grabski, Maciej Link, Piotr Łanczont, Andrzej Machulski, Andrzej Naklicki, Jarosław Swatek. *Ibid.*

¹⁵⁸ *Ibid.*

¹⁵⁹ A. Frühberger, *Klangwolke über Spittal*, „Kleine Zeitung”, 12 lipca 1994. [= *II Kronika...*].

¹⁶⁰ *II Kronika...*

Salatkę włoską autorstwa Richarda Genée, która bardzo przypadła do gustu publiczności i spotkała się z rzeszystymi brawami¹⁶¹.

Chór Towarzystwa Muzycznego wytypowano w 2001 roku do udziału w Tygodniu Polskim „Zbliżenia – Annäherung”, organizowanym przez Towarzystwo Niemiecko-Polskie w Meklemburgii. W październiku, zaraz na początku roku akademickiego, zespół udał się do Niemiec, gdzie dał wiele koncertów (m.in. Ferdinandshof, Greifswald, Ueckermünde).

We wrześniu 2004 roku Chór Kameralny wyjechał do chorwackiego miasta Šibenik na zaproszenie chóru tamtejszego Towarzystwa Muzycznego. Pierwszy koncert odbył się w katedrze św. Jakova (Jakuba) w Šibeniku, drugi – w cerkwi Male Gospe w miasteczku Skradin. Podczas tych występów chór Beaty Dąbrowskiej przedstawił m.in.: *Gaude Mater Polonia, Exsultate iusti* Ludovica da Viadana, *O Jesu Christe* Jacqueta de Berchem, *Locus iste* Antona Brucknera, *Zdrowaś bądź Maryja* Henryka Mikołaja Góreckiego, *Poloneza* Michała Kleofasa Ogińskiego (w opracowaniu Jerzego Kurczewskiego), pieśni z gatunku negro spirituals i wybrane części z *Missa Luba* Guido Haazena¹⁶².

W 2010 roku Chór Kameralny – wspólnie z zespołem „Sine Nomine” – pojechał do Malle w Belgii, by wziąć udział w festiwalu „Festimalle 2010”. Oba chóry wystąpiły wspólnie podczas festynu oraz w miejscowym renesansowym zamku, wykonując pod dyrekcją Beaty Dąbrowskiej *A Little Jazz Mass* Boba Chilcotta, potem zaś zaprezentowały własne programy. Chór Kameralny wykonał wówczas m.in. standard jazzowy *Blue skies*, *Poloneza* Ogińskiego-Kurczewskiego, *Gaude Mater Polonia*, *Lasciatemi morire* Claudia Monteverdiego, *Sing we and chant it* Thomasa Morleya¹⁶³. Był to ostatni wyjazd zagraniczny zespołu.

Koncerty dyplomowe studentów Instytutu Muzyki UMCS

Wśród występów Chóru Kameralnego znalazły się również takie, które ściśle wiązały się z dydaktyką uniwersytecką, mianowicie – z dyplomami artystycznymi studentów Instytutu Muzyki UMCS. Na okoliczność koncertów dyplomowych, zamykających edukację w dziedzinie dyrygentury chóralnej, Beata Dąbrowska odstępowała batutę studentom, którzy swoje egzaminy dyplomowe mogli zdawać, dyrygując właśnie Chórem Kameralnym. W ośmiu koncertach dyplomowych Chórem Towarzystwa Muzycznego zadyrygowało dwanaścioro studentów z klasy dyrygentury chóralnej Beaty Dąbrowskiej, kolejno: Urszula

¹⁶¹ *III Kronika...*

¹⁶² *IV Kronika...*

¹⁶³ *VI Kronika...*

Piotrowska, Barbara Pysz, Oksana Jaśkuć, Małgorzata Szczepińska-Chęć, Izabela Urban, Marta Kiryczyńska, Mariusz Gajos, Jerzy Olszański, Anna Padiasek, Karolina Szymańska, Milena Lis i Magdalena Litwin; ponadto – trzynaścioro studentów z klas innych pedagogów: Ewa Wolińska, Anna Stanisławek, Renata Jaczyńska-Rudkowska, Maria Witwicka, Dorota Wolak, Joanna Kusiak, Jolanta Czarny, Agnieszka Galbarczyk, Joanna Świetlicka, Aneta Walczewska, Stanisław Mikołajczyk, Janusz Budziak i Piotr Chęć. W ramach koncertów dyplomowych Chór Kameralny wykonywał w większości te dzieła, które prezentował przy innych okazjach. Studenci mieli więc sposobność dyrygować takimi utworami, jak: *Jubilate Deo* Orlanda di Lasso, *Il est bel et bon* Pierre'a Passereau, *Alleluja, venite amici* Guillaume'a Bouzignaca, *Ave verum corpus* i *Mass For Four Voices* (Kyrie, Sanctus, Benedictus) Williama Byrda, *Ave Maria* Tomása Luisa de Victoria, *Leggiadre ninfe* Luki Marenzia, *Come let's rejoice* Johna Amnera, *Weep o mine eyes* Johna Bennetta, *O Jesu Christe* Jacqueta de Berchem, *Contrapunto bestiale alla mente* Adriano Banchieriego, *Exsultate justi* Andreasa Hakenbergera, *Hodie Christus natus est* Jana Pieterszoona Sweelincka, *Lasciatemi morire* Claudia Monteverdiego, *Stabat Mater* (fragmenty) Františka Tůmy, *Gloria z Wielkiej Mszy c-moll*, *Missa brevis G-dur* KV 220 (*Gloria, Credo, Agnus Dei*) i *Requiem* (fragmenty) Wolfganga Amadeusza Mozarta, *Richte mich Gott* Feliksa Mendelssohna-Bartholdy'ego, *Waldesnacht* Johannes Brahmisa, *Ave Maria* Antona Brucknera, *Bogorodice, Diwo radujsia* Siergieja Rachmaninowa, *Eli, Eli* György'ego Deák-Bárdosa, *Ciemna nocka* Romualda Twardowskiego, *Pieśń* i *Cantus gloriosus* Józefa Świdra, *Ave Maris stella* Lajosa Bárdosa czy *A little Jazz Mass* Boba Chilcotta. „Studenckie” koncerty Chóru Kameralnego odbywały się w różnych miejscach Lublina, m.in. w Auli Prawa UMCS, Trybunale Koronnym i Archikatedrze Lubelskiej.

Nagrania płytowe

Chór Kameralny Towarzystwa Muzycznego ma w swoim dorobku dwie płyty CD¹⁶⁴, obie nagrane pod dyrekcją Beaty Dąbrowskiej, a zrealizowane dźwiękowo przez Piotra Grinholca, graficznie opracione przez Arkadiusza Makowskiego. W komentarzach płytowych znajdują się informacje o historii i działalności Chóru, a także wzmianki o Bazylice Relikwii Krzyża Świętego i klasztorze Ojców Dominikanów w Lublinie.

¹⁶⁴ Płyty CD: *Kolędy w Bazylice Dominikanów*, Megavox, Lublin 2007; *Krzyżu święty nade wszystkim*, Megavox, Lublin 2008.

Pierwszą płytę, bożonarodzeniową, zatytułowaną *Kolędy w Bazylice Dominikanów*, Chór Kameralny nagrał 24 lutego 2007 roku w Bazylice oo. Dominikanów w Lublinie¹⁶⁵. Zawiera ona dwadzieścia kolęd i pastorałek. Jest to w większości repertuar tradycyjny w opracowaniach różnych kompozytorów, głównie Andrzeja Nikodemowicza, ponadto – Stefana Surzyńskiego, Jana Węcowskiego, Feliksa Nowowiejskiego, Józefa Życzkowskiego, Antoniego Uruskiego, Jerzego Kurczewskiego, Stanisława Moryto, Włodzimierza Dębskiego, dopełniony kompozycjami Kazimierza Wiłkomirskiego i Romualda Twardowskiego. Na okładce płyty znajduje się fragment obrazu Carlo Maratta pod tytułem *Święta noc*, natomiast na ostatniej stronie widnieje wnętrze Bazyliki oo. Dominikanów w Lublinie. W środku folderu zostały zamieszczone zdjęcia z występów Chóru, z prób do nagrań i krótki fragment dramatu *Złota czaszka* Juliusza Słowackiego. Materiał muzyczny utrwalony na płycie obejmuje następujące utwory: *Ogłaszamy dziś nowinę* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Dzieciątko się narodziło* (kolęda staropolska); *Christus natus est nobis* (oprac. Stefan Surzyński); *Zdrow bądź Królu Anielski* (kolęda staropolska, oprac. Jan Węcowski); *Gdy się Chrystus rodzi* (oprac. Feliks Nowowiejski); *Gdy śliczna Panna* (oprac. Józef Życzkowski); *Przy onej górze* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *W Betlejem przy drodze* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Hola, hola, pasterze z pola* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Zaśnij Dziecino* (oprac. Antoni Uruski, Franciszek Ryling); *Chrystus Pan się narodził* (kompozycja Kazimierza Wiłkomirskiego do słów Juliusza Słowackiego); *Dnia jednego o północy* (oprac. Jerzy Kurczewski); *W pole pasterze zaszli* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Paśli pasterze woły* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Płacze Jezus mały* (kompozycja Romualda Twardowskiego); *Zaśpiewam Jezuskowi* (oprac. Stanisław Moryto, słowa Anna Bernat, muz. Jan Węcowski); *Wschodzi gwiazdka* (kompozycja Romualda Twardowskiego); *Chrystus nam się rodzi* (oprac. Stanisław Moryto, słowa Jan Węcowski); *Śliczna Panienska* (oprac. Włodzimierz Dębski); *Bóg się rodzi* (oprac. Stefan Surzyński).

W czerwcu 2008 roku Beata Dąbrowska nagrała z Chórem Kameralnym drugą płytę, opatrzoną tytułem *Krzyżu święty nade wszystko*¹⁶⁶, zawierającą pieśni te-

¹⁶⁵ Płytę *Kolędy w Bazylice Dominikanów* Chór Kameralny nagrał w następującej obsadzie: sopran – Ewa Kajak, Magdalena Kałuża, Barbara Królikowska, Eliza Kunach, Dorota Lewkowicz, Izabela Urban, Anna Wołoszyn; alty – Dorota Deszczak, Magdalena Dyndur, Ewa Gmurkowska, Edyta Grzeszczuk, Dagmara Matysik, Katarzyna Mądra, Sylwia Przybyszewska, Elżbieta Sobolewska; tenory – Dariusz Dąbrowski, Tomasz Jakubowski, Adam Kulik, Kamil Król; basy – Tomasz Łątkowski, Grzegorz Mądry, Andrzej Nermer, Jarosław Swatek.

¹⁶⁶ Płytę *Krzyżu święty nade wszystko* Chór Kameralny nagrał w następującej obsadzie: sopran – Agnieszka Borowska, Magdalena Bylina, Ewa Kajak, Eliza Kunach, Dorota Lewkowicz, Joanna Szerafin, Izabela Urban; alty – Magdalena Dyndur, Ewa Gmurkowska, Edyta Grzeszczuk,

matycznie związane z Krzyżem Chrystusowym. Nagrania zrealizowano ponownie u oo. Dominikanów; wybór miejsca został podyktowany współpracą z klasztorem oo. Dominikanów i tym, że to właśnie w dominikańskiej Bazylice w szczególności czczony jest Krzyż¹⁶⁷. Na płycie znajduje się dwanaście utworów pasyjnych. Dominują pieśni wybrane z opracowań Antoniego Chlondowskiego, Jacka Gałuszki, Feliksa Rączkowskiego, Stefana Stuligrosza, Antoniego Zoły, śpiewnika Michała Marcina Mioduszelewskiego; obok nich utrwalone zostały *Litania do Krzyża Świętego* w opracowaniu Tomasza Samulnika oraz fragmenty *Via Crucis* Liszta. Na okładce płyty przedstawiony jest fresk *Świętego Dominika przy Krzyżu* autorstwa Fra Angelico, a na ostatniej stronie widnieje ołtarz główny Bazyliki oo. Dominikanów w Lublinie. Wewnątrz folderu zamieszczone zostały fragment hymnu *Vexilla regis* Wenancjusza Fortunata i zdjęcie Chóru Kameralnego. Zawartość płyty przedstawia się następująco: *Vexilla regis* (fragment *Via crucis* Ferenc Liszta); *Krzyżu, mój Krzyżu*; *Krzyżu święty nade wszystko* (oprac. Feliks Rączkowski); *Króla wznoszą się znamiona* (oprac. Antoni Zoła); *Litania do Krzyża Świętego* (oprac. Tomasz Samulnik); *Ozdoba nieba, ziemi i człowieka*; *Zawitaj Ukrzyżowany* (oprac. Jacek Gałuszko); *Wisi na Krzyżu* (ze śpiewnika ks. Michała Marcina Mioduszelewskiego); *Pieśń o Krzyżu* (oprac. ks. Antoni Chlondowski); *Pan Jezus grzechy nasze*; *Krzyżu Święty nade wszystko* (oprac. Jacek Gałuszko); *Krzyżu Chrystusa* (oprac. Stefan Stuligrosz).

We wnętrzu dominikańskiej Bazyliki chór Beaty Dąbrowskiej nagrał również materiał dla programu telewizyjnego *Kołędy czas* (reż. Bartek Wiczorek), który został wyemitowany przez TVP Lublin w wigilię Bożego Narodzenia 2008 roku.

Podsumowanie

Na przestrzeni niemal trzydziestu lat Chór Kameralny Towarzystwa Muzycznego im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie rozwijał bardzo prężną działalność artystyczną, prezentując repertuar bogaty i niezwykle różnorodny, obejmujący dzieła od epoki renesansu po czasy współczesne. Pod względem aparatu wykonawczego dominowały utwory *a cappella*, jakkolwiek dość często Chór Kameralny sięgał po większe formy wokalnie-instrumentalne, m.in. oratoryjne, kantatowe, mszalne, operowe, wykonując je zarówno samodzielnie, jak i we

---

Jolanta Jasińska, Dagmara Matysik, Sylwia Przybyszewska, Elżbieta Sobolewska; tenory – Dariusz Dąbrowski, Adam Kulik, Tomasz Samulnik; basy – Piotr Liśkiewicz, Grzegorz Mądry, Jarosław Swatek. W nagraniach wzięła też udział solistka Helena Respondek.

¹⁶⁷ Zob.: J. Biegalska, *Krzyżu Święty w Wielkim Poście*, wywiad z Beatą Dąbrowską, „Kurier Lubelski”, 26 marca 2010, s. 7.

współpracy z innymi zespołami. Prezentował dzieła wielkich mistrzów muzyki światowej – Orlanda di Lasso, Palestriny, Byrda, Victorii, Viadany, Sweelincka, Monteverdiego, Schütza, Charpentiera, Lottiego, Vivaldiego, Bacha, Händla, Pergolesiego, Haydna, Mozarta, Beethovena, Rossiniego, Mendelssohna-Bartholdy’ego, Fauré, Brahmsa, Brucknera, Pucciniego, Debussy’ego, Kodály’a, Webera i innych kompozytorów; z dorobku zaś muzyki polskiej – utwory m.in. Wacława z Szamotuł, Gomółki, Zieleńskiego, Gorczyckiego, Zeidlera, Moniuszki, Szymanowskiego, Nowowiejskiego, Gieburowskiego, Chlondowskiego, Łuciuka, Koszewskiego, Twardowskiego, Góreckiego, Świdra i Nikodemowicza.

Dominantę gatunkową w repertuarze Chóru stanowiły utwory religijne, najczęściej związane z celebracją liturgiczną; łącznie było to ponad sto dzieł – około osiemdziesięciu utworów *a cappella* i trzydzieści sześć kompozycji wokально-instrumentalnych. Repertuar ten tworzyły: motety, msze, psalmy, oratoria, kantaty, hymny, litanie i liczne pieśni wielogłosowe (m.in. kolędy i pastorałki, pieśni wielkopostne). Dzieła świeckie i okolicznościowe pozostawały w mniejszości, w liczbie około czterdziestu pozycji. Ilościowo przeważały tutaj utwory *a cappella* (dawne madrygały, pieśni renesansu i baroku, opracowania polskich i obcych pieśni ludowych), niemniej trzeba odnotować, że Chór Kameralny angażował się również w wykonania większych dzieł wokально-instrumentalnych, np. Beethovena *Fantazji c-moll* i *IX Symfonii*, Moniuszkowskich oper *Flis* i *Straszny Dwór*.

Dzieła te rozbrzmiewały w rozlicznych koncertach, jakie dawał chór Beaty Dąbrowskiej podczas wielu lat swojego istnienia. Często można było go usłyszeć w Lublinie podczas obchodów świąt państwowych i religijnych, rocznic, jubileuszy, uroczystości upamiętniających wielkich kompozytorów i wielkie postacie (Ojciec Święty Jan Paweł II) czy doniosłe wydarzenia historyczne (uchwalenie Konstytucji 3 maja 1791 roku); regularnie włączał się do przedsięwzięć lubelskiej chóralistyki, tak w salach koncertowych, jak i w kościołach, do czego dochodzą krajowe i zagraniczne festiwale, konkursy chóralne, zdobywane nagrody, wyróżnienia. Nie można wreszcie pominąć i tego, że Chór Kameralny ma na swoim koncie kilka lubelskich prawykonań (m.in. *Missa Luba* Haazena, *Via Crucis* Liszta *Missa Claromontana* Sawy, *A Little Jazz Mass* Chilcotta).

Swoimi dokonaniem Chór Kameralny Towarzystwa Muzycznego im. Henryka Wieniawskiego znacząco wzbogacił kulturę muzyczną Lublina ostatnich trzydziestu lat, stając się chlubną wizytówką miasta. Osiągnięcia te były wielką, nieocenioną wprost zasługą Profesor Beaty Dąbrowskiej, która od momentu założenia zespołu do ostatnich swoich dni z największym oddaniem i niebywałą konsekwencją prowadziła pracę nad jego artystycznym rozwojem. Z pewnością było to – co wyraziliśmy w tytule niniejszego studium – Jej *opus vitae*.

ANEKS

I. Członkowie Chóru Kameralnego Towarzystwa Muzycznego im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie w latach 1987-2015

Soprany

Bańka Katarzyna, Borowska Agnieszka, Budzyńska Agnieszka, Bylina Magdalena, Cedrowska Barbara, Charycka Urszula, Chmielewska Marzena, Czaplínska Elżbieta, Czarny Jolanta, Drzymała Urszula, Fus Katarzyna, Giemza Anna, Głaz Beata, Gondek Bożena, Gregorowicz Renata, Grzyb Ewa, Jaczyńska Renata, Jagiełło Anna, Jaśkuć Oksana, Juskiewicz Elżbieta, Kajak Ewa, Kałuża Magdalena, Kęsy Magdalena, Kiryczyńska Marta, Kludka Małgorzata, Kornacka Agata, Kostka Ewa, Kotorowicz Ada, Kowalska Mariola, Kozak Aleksandra, Królikowska Barbara, Krużel Zyta, Kunach Eliza, Kwolek Elżbieta, Lasota Małgorzata, Lewkowicz Dorota, Lis Milena, Malinowska Joanna, Marzęta Wioletta, Mika Jadwiga, Nowakowska Marta, Nowicka Małgorzata, Pastuszka Magdalena, Reczkowicz Barbara, Ruszkowska Maria, Sareło Izabela, Sawiniec Anna, Siłuszyc Sylwia, Słucka Sylwia, Solecka Barbara, Stanisławek Anna, Szczepińska Małgorzata, Szczotka Dorota, Szaferafin Joanna, Szewczyk Anna, Śpiewak Beata, Teodorowicz Halina, Urban Izabela, Wasilewska Agnieszka, Witek Anna, Wolak Dorota, Wołoszyn Anna, Woźniak Jolanta, Wójtowicz Iwona, Wróblewska Teresa, Zub Wioletta, Zuba Magdalena.

Alty

Adamczyk Wiesława, Ciupa Agnieszka, Czosnek Radosława, Cwirko Joanna, Deszczak Dorota, Dłutek Zofia, Duda Agnieszka, Dyndur Magdalena, Galbarczyk Agnieszka, Głogowska Aleksandra, Gmurkowska Ewa, Grabska-Modrzewska Małgorzata, Grzeszczuk Edyta, Guzowska Agnieszka, Jasińska Jolanta, Karbowniczek Magdalena, Kisio Elżbieta, Kossowska Agata, Kot Marzena, Kowalska Mariola, Koziara Elżbieta, Kusiak Joanna, Maciejewska Kinga, Maciukiewicz Irena, Majdan Anna, Matysik Dagmara, Mazur Elżbieta, Mądra Katarzyna, Modrzewska Iwona, Niedźwiedź Bożena, Padiasek Anna, Pajurek Bożena, Pieczara-Zielińska Lucyna, Potiopa Małgorzata, Przybyszewska Sylwia, Rodak Anna, Ryzner Aleksandra, Sobolewska Elżbieta, Stankiewicz Agata, Szkołut Anna, Świetlicka Joanna, Uliasz Małgorzata, Walczewska Aneta, Witwicka-Grabowska Maria, Wzorek Renata.

Tenory

Bogacz Tomasz, Bidziński Bogusław, Buczak Artur, Chmiel Krzysztof, Chmielewski Piotr, Chojecki Ryszard, Cichowlas Marcin, Czapliński Tomasz, Dąbrowski Dariusz, Gajosz Mariusz, Iskra Janusz, Jakubowski Tomasz, Koter Andrzej, Król Kamil, Kulik Adam, Mazurek Marcin, Nestoruk Jacek, Ohar Zdzisław, Paszkowski Jacek, Przybyszewski Zbigniew, Samulnik Tomasz, Staszewski Jerzy, Szpyrka Paweł, Sztandera Andrzej, Zieliński Paweł.

Basy

Adamczyk Mirosław, Brzuszek Zbigniew, Budziak Janusz, Chęć Piotr, Chyżyński Rafał, Górczyński Mirosław, Grabski Mirosław, Grosman Arkadiusz, Iwanek Michał, Iwaniak Tomasz, Jabłoński Grzegorz, Jerzak Grzegorz, Kornacki Przemysław, Kuźnia Waldemar, Kwolek Krzysztof, Link Maciej, Liśkiewicz Piotr, Łanczont Piotr, Łątkowski Tomasz, Machulski Andrzej, Majdan Tomasz, Mandzelowski Bartłomiej, Mądry Artur, Mądry Grzegorz, Mikołajczyk Stanisław, Mirosław Andrzej, Mucha Sylwester, Murawa Marek, Naklicki Andrzej, Nermer Andrzej, Olszański Jerzy, Oszytko Jacek, Pęksa Waldemar, Poleszak Arkadiusz, Sar Andrzej, Skakowski Paweł, Sokół Jarosław Jacek, Swatek Jarosław.

II. Wykaz repertuaru

Repertuar *a cappella*

1. Utwory religijne

Anonim – *Gaude Mater Polonia*; Aiblinger Johann Caspar – *Ave Maria*; Amner John – *Come let's rejoice*; Bach Johann Sebastian – chorały z *Passion unseres Herrn Jesu Christi nach dem Evangelisten Matthäus* BWV 244 (*Herzliebster Jesu, Was mein Gott will, das g'scheh allzeit, Wenn ich einmahl soll scheiden, Wer hat dich so geschlagen*), *Jesu meine Freude* BWV 610, *O Mensch, beweine deine Sünde* BWV 622; Bárdos Lajos – *Adorna thalamum, Ave Maris Stella, Exsultate Deo, Missa tertia*; Berchem Jacquet de – *O Jesu Christe*; Bouzignac Guillaume – *Alleluja, venite amici, In pace in idipsum*; Bruckner Anton – *Ave Maria, Locus iste*; Byrd William – *Ave verum corpus, Mass For Four Voices: Kyrie, Sanctus, Benedictus*; Charpentier Marc-Antoine – *Messe pour le Samedi de Pasques*; Deák-Bárdos György – *Eli, Eli*; Gasparini Quirino – *Adoramus te, Christe*; Gieburowski Waclaw – *Tu es Petrus*; Gjeilo Ola – *Ubi Caritas*; Gomółka Mikołaj – Psalm XI *Pana ja ufam*, Psalm XXIX *Nieście chwałę mocarze*, Psalm LXXVII *Pana ja wzywać będę*; Górczycki Grzegorz Gerwazy – *Alleluja. Ave Maria, Omni die dic Mariae, Rorate*

coeli; Górecki Henryk Mikołaj – *Matko niebieskiego Pana, Zdrowaś bądź Maryja*; Hakenberger Andreas – *Exultate justi in Domino*; Hassler Hans Leo – *Cantate Domino*; Haydn Michael – *Tenebrae factae sunt*; Kilar Wojciech – *Modlitwa do Małej Tereski*; Kodály Zoltán – *Stabat Mater, Veni Emmanuel*; Koszewski Andrzej – *Pax hominibus, Zdrowaś Królowno wyborna*; di Lasso Orlando – *Jubilate Deo*; Liszt Ferenc – *Ave Crux*; Lotti Antonio – *Crucifixus*; Łuciuk Juliusz – *Suita Maryjna*; Mendelssohn-Bartholdy Felix – *Psalmy op. 78: Psalm II Warum toben die Heiden, Psalm XLIII Richtete mich Gott, Psalm XXII Mein Gott, warum hast du mich verlassen*; negro spirituals – *Every time I feel the spirit, Everybody sing Freedom, Hush somebody's callin' my name, Let us Break; I'm going to sing, My Lord, what a morning, Daniel, Servant of the Lord*; Nowialis Juozas – *Caligaverunt oculi mei*; Palestrina Giovanni Pierluigi da – *Rorate coeli*; Perti Giacomo Antonio – *Inter vestibulum*; Rachmaninow Siergiej – *Bohorodice, Diwo, radujsia*; Rheinberger Josef – *Abendlied, Ad te levavi, Ave Maria, Salve Regina*; Różycki Jacek – *Omni die dic Mariae*; Rutter John – *Gaelic blessing*; Sawa Marian – *Ecce homo, Popule meus*; Scarlatti Alessandro – *Exsultate Deo*; Schütz Heinrich – *So fahr ich hin zu Jesu Christ*; Strawieński Igor – *Ojcie nasz*; Sweelinck Jan Pieterszoon – *Cantate Domino, Hodie Christus natus est*; Świder Józef – *Ave Maria, Cantate Domino, Cantus gloriosus, Jubilate Deo, O wszechmogący Panie, Pieśń (Czego chcesz od nas Panie)*; Twardowski Romuald – *Alliujaj*; Viadana Ludovico da – *Exsultate iusti*; Victoria Tomás Luis de – *Ave Maria, Jesu, dulcis memoria, O magnum mysterium*; Waclaw z Szamotuł – *Błogosławiony człowiek, Już się zmierzka, Nakłoń Panie*; Webber Andrew Lloyd – *Pie Jesu*; Zieleński Mikołaj – *O gloriosa Domina*.

1. 1. Kolędy

Adeste Fidelis (oprac. Przemysław Stanisławski); *Bóg się rodzi* (oprac. Stefan Surzyński); *Bracia, siostry posłuchajcie* (oprac. Feliks Nowowiejski); *Carnavalito Quebradeño* (kolęda argentyńska); *Christus natus est nobis* (oprac. Stefan Surzyński); *Chrystus nam się rodzi* (słowa Jan Węcowski, oprac. Stanisław Moryto); *Chrystus Pan się narodził* (kompozycja Andrzeja Koszewskiego); *Chrystus Pan się narodził* (słowa Juliusza Słowackiego, kompozycja Kazimierza Wiłkomirskiego); *Dnia jednego o północy* (oprac. Jerzy Kurczewski); *Dzieciątko się narodziło* (kolęda staropolska); *Gdy się Chrystus rodzi* (oprac. Feliks Nowowiejski); *Gdy śliczna panna* (oprac. Józef Życzkowski); *Hola, hola, pasterze z pola* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Jam jest dudka* (oprac. W. Cichowicz); *Jezus malusieńki* (oprac. Jerzy Kurczewski); *Któż o tej dobie* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Lulajże, Jezuniu* (oprac. Kazimierz Górski); *Ogłaszamy dziś nowinę* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *O gwiazdo Betlejemska* (oprac. Kazimierz Górski); *Oj maluśki, maluśki* (oprac. Kazimierz Górski); *Panie gospodarzu* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Pastuszkowie bracia mili* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Paśli pasterze woły* (oprac. Andrzej Ni-

kodeńowicz); *Placze Jezus mały* (kompozycja Romualda Twardowskiego); *Pójdźmy wszyscy do stajenki* (oprac. Jerzy Kurczewski); *Przy onej górze* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Szczedrik* (kolęda ukraińska); *Szczo to za pređywna* (oprac. J. M. Jacyniewicz); *Śliczna Panienska* (oprac. Włodzimierz Dębski); *W Betlejem przy drodze* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Witajże, witaj* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *W pole pasterze zaszli* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Wschodzi gwiazdka* (kompozycja Romualda Twardowskiego); *Zasnij dziecino* (oprac. Franciszek Ryling, Antoni Uruski); *Zaśpiewam Jezuskowi* (kompozycja Stanisława Moryto); *Zdrow bądź Krołu Anjelski* (kolęda staropolska, oprac. Jan Węcowski).

1. 2. Pieśni wielkopostne

Dobranoc, Głowo Święta (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Już Cię żegnam* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Króla wnoszą się znamiona* (oprac. Antoni Zoła); *Krzyżu Chrystusa* (oprac. Stefan Stuligrosz); *Krzyżu, mój Krzyżu; Krzyżu Święty* (oprac. Jacek Gałuszko); *Krzyżu Święty nade wszystko* (oprac. Feliks Rączkowski); *Lamentacje Jeremiasza; Litania do Krzyża Świętego* (oprac. Tomasz Samulnik); *Ludu mój ludu* (oprac. Włodzimierz Dębski Włodzimierz); *Ozdobo nieba, ziemi i człowieka; Pan Jezus grzechy nasze; Pieśń o Krzyżu* (oprac. Antoni Chlondowski); *Plączcie anieli* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Pozwól mi Twe męki śpiewać* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Ty, któryś gorzko na krzyżu umierał* (oprac. Andrzej Nikodemowicz); *Wisi na Krzyżu* (anonim); *Wszyscy mieszkańcy dworu niebieskiego; Wysłuchaj Stwórco łaskawy* (oprac. Stanisław Wiechowicz); *Zawitaj Ukrzyżowany* (oprac. Jacek Gałuszko).

2. Utwory świeckie

Anonim – *Oczy me mile*; Banchieri Adriano – *Contrapunto bestiale alla mente*; Benet John – *Weep o mine eyes; Blue skies* (standard jazzowy); Brahms Johannes – *Waldesnacht*; Certon Pierre – *La, la, la, je ne l'ose dire*; Debussy Claude – *Dieu qu'il la fait bon regarder*; Donati Baldassare – *Chi la gagliarda*; Dowland John – *Come again*; Genée Richard – *Insalata Italiana (Salatka włoska)*; Hassler Hans Leo – *Tanzen und Springen*; Ingegneri Marc' Antonio – *Parto da voi; Jest drożyna, jest* (oprac. Karol Mroszczyk); *Jeszcze słońce promieni swoich nie straciło* (oprac. Włodzimierz Sołtysik); *Kędykolwiek teraz jesteś* (oprac. Włodzimierz Sołtysik); Krenz Jan – *Dwie śpiewki: Smutna i Wesola*; Langgaard Rued – *Messis (Czas żniw)*; Lasso Orlando di – *Echo, Matona mia cara; La Youtse* (szwajcarska pieśń ludowa); Koszewski Andrzej – *Entliczek*; Łuciuk Juliusz – *Nie będę płakała* (z cyklu *Trzy baby*); Marenzio Luca – *Leggiadre ninfe*; McCartney Paul – *Michelle* (oprac. na chór); Monteverdi Claudio – *Lasciatemi morire*; Morley Thomas – *Sing we and chant it*; Mozart Wolfgang Amadeusz – *Eine kleine Nachtmusik*, cz. II i III (w aranżacji na chór i kontra-

bas); Nowowiejski Feliks – *Siedzi jastrząbek na wiśni; O du schöner Rosengarten* (szwajcarska pieśń ludowa); Ogiński Michał Kleofas – *Polonez* (oprac. Jerzy Kurczewski); *Oj nasi jadą* (oprac. Stanisław Rożdżyński); Passereau Pierre – *Il est bel et bon*; Peterson Oscar – *Hymn to Freedom; Pieśń Sobótkowa*; Poulenc Francis – *La blanche neige; Pragną oczki* (oprac. Stanisław Wiechowicz); Prosnak Karol Mieczysław – *Morze*; Schubert Franz / Schöggel Franz – *Wariacje na temat pieśni „Pstrąg”*; Steffe William – *Battle Hymn of the Republic*; Tomkins Thomas – *Fusca, in thy starry eyes*; Twardowski Romuald – *Ciemna nocka; W cennym lese* (kaszubska pieśń ludowa); Webern Anton – *Entflieht auf leichten Kähnen; Wesele* (kaszubska pieśń ludowa, oprac. Leon Łukaszewski); *Wieniki* (rosyjska pieśń ludowa, oprac. Fiodor Rubcow); *W mojem ogródecku* (oprac. Tadeusz Szeligowski).

Repertuar wokalny-instrumentalny

1. Utwory religijne

Anonim – *Statio pro festo Corporis Christi*; Bach Johann Sebastian – kantata *Aus der Tiefen rufe ich, Herr, zu dir* BWV 131, kantata *Bleib bei uns, denn es will Abend werden* BWV 6, *Magnificat* BWV 243, *Msza g-moll* BWV 235, *Passion unseres Herrn Jesu Christi nach dem Evangelisten Matthäus* BWV 244, *Weihnachts-Oratorium* BWV 248, kantata *Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen* BWV 12; Brahms Johannes – *Ein deutsches Requiem*; Chilcott Bob – *A Little Jazz Mass*; Fauré Gabriel – *Requiem* op. 48; Haazen Guido – *Missa Luba*; Haydn Joseph – oratorium *Die Schöpfung, Missa brevis St. Joannis de Deo*; Händel Georg Friedrich – oratorium *Messiah*, oratorium *Susanna*; Liszt Ferenc – *Via Crucis*; Małkiewicz Zbigniew – Pop Oratorium *Miłosierdzie Boże*; Mendelssohn-Bartholdy Felix – Psalm XLII *Wie der Hirsch schreit nach frischem Wasser* op. 42, *Verleih uns Frieden gnädiglich*; Mozart Wolfgang Amadeusz – *Ave verum* KV 618, *Missa brevis G-dur* (tzw. Spatzenmesse) KV 220, *Missa brevis C-dur* (tzw. Spaur-Messe) KV 258, *Missa solennis C-dur* KV 337, *Msza C-dur „Koronacyjna”* KV 317, *Requiem d-moll* KV 626, *Vesperae solennes de confessore C-dur* KV 339, *Wielka Msza c-moll* KV 427; Pergolesi Giovanni Battista – *Confiteor tibi Domine, Stabat Mater*; Puccini Giacomo – *Messa di Gloria*; Ramírez Ariel – *Misa Criolla, Navidad Nuestra*; Rossini Gioacchino – *Petite messe solennelle, Stabat Mater*; Sawa Marian – *Missa Claromontana (Msza Jasnogórska)*; Szymanowski Karol – *Stabat Mater*; Tůma František – *Stabat Mater*; Zeidler Józef – *Litania de Beatae Mariae Virgine*.

2. Utwory świeckie

Beethoven Ludwig van – *Fantazja c-moll* op. 80, *IX Symfonia d-moll* op. 125; Moniuszko Stanisław – *Flis, Straszny Dwór*.

III. Fotografie¹⁶⁸

Fot. 1. Beata Dąbrowska – dyrygent Chóru Kameralnego Towarzystwa Muzycznego im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie (2010).

Fot. 2. Śpiewanie na ulicach Autun we Francji (1987).

¹⁶⁸ Prezentowane fotografie pochodzą z następujących źródeł: *I Kronika...* (fot. 2-5); *II Kronika...* (fot. 7-9); *III Kronika...* (fot. 10-11); *IV Kronika...* (fot. 13, 15-18); *V Kronika...* (fot. 19-21, 22-24); <http://www.umcs.pl/pl/adres-book-employee,526,pl.html> (fot. 1); http://chor.kam.tm.w.interia.pl/gal_chor.htm (fot. 6, 12, 14); <https://plus.google.com/photos/110723345521140294192/albums/5624549443695861745/5624550585079821122?banner=pwa&pid=5624550585079821122&oid=110723345521140294192> (fot. 25-30).

Fot. 3. Występ na XV Festiwalu Barbórkowym we Wrocławiu (1988).

Fot. 4. Występ podczas XX Ogólnopolskiego Turnieju Chórów „Legnica Cantat 20” (1989).

Fot. 5. Podczas pobytu w Szwecji na Festiwalu w Eskilstunie (1991).

Fot. 6. Występ na Ogólnopolskim Turnieju Chórów „Legnica Cantat” (1992).

Fot. 7. Koncert dla firmy Multivac (1994).

Fot. 8. Występ konkursowy w Schloß Porcia w Austrii (1994).

Fot. 9. Podczas pobytu w St. Gallen (1995).

Fot. 10. Występ na Wiosennych Spotkaniach Chórów w Lublinie (1999).

Fot. 11. Wjazd do Gdańska. Chór Kameralny Towarzystwa Muzycznego w Lublinie i Akademicki Chór Politechniki Lubelskiej (2000).

Fot. 12. Na VI Międzynarodowym Festiwalu Chórów Kolędniczych w Terespolu (2001).

Fot. 13. Występ podczas IV Międzynarodowych Dni Muzyki Chóralnej w Lublinie (2001).

Fot. 14. Tydzień Polski „Zbliżenia – Annäherung” w Niemczech (2001).

Fot. 15. Koncert z okazji 15-lecia działalności
w Bazylice oo. Dominikanów w Lublinie (2002).

Fot. 16. Na „Mikołajkach Folkowych” w Lublinie (2002).

Fot. 17. Podczas pobytu w Šibeniku w Chorwacji (2004).

Fot. 18. Koncert w katedrze św. Jakova w Šibeniku w Chorwacji (2004).

Fot. 19. Koncert podczas Wiosennych Spotkań Chórów
w Centrum Kongresowym Akademii Rolniczej w Lublinie (2005).

Fot. 20. Próba w kościele Bożego Ciała w Helu (2006).

Fot. 21. Podczas nagrywania płyty (2007).

Fot. 22. Koncert kolęd i pastorałek na Ars Chori (2009).

Fot. 23. Na próbie (2009).

Fot. 24. Koncert wielkopostny z okazji 60-lecia parafii na Poczekajce w Lublinie (2010).

Fot. 25. Występ na Festimalle w Belgii (2010).

Fot. 26. Koncert jubileuszowy z okazji 25-lecia działalności (2012).

Fot. 27. Koncert bożonarodzeniowy
w kościele Braci Mniejszych Kapucynów w Lublinie (2012).

Fot. 28. Występ w ramach cyklu koncertowego „Ciemna Jutrznia”
w Archikatedrze Lubelskiej (2012).

Fot. 29. Koncert kolęd i pastorałek w kościele Pobrygidzkowskim (2015).

Fot. 30. Koncert z cyklu „Współczesna muzyka chóralna”
w kościele św. Michała Archanioła w Lublinie (2015).

SUMMARY

The Chamber Choir of the Henryk Wieniawski Music Society of Lublin was founded in 1987. Beata Dąbrowska (1960-2016) was its founder and conductor. The article consecutively describes special concerts of the Choir (inter alia on the occasion of national, religious holidays, various anniversaries and jubilees), its participation in cyclic concerts organized in Lublin, its journeys abroad (festivals and competitions, inter alia, in Belgium, Austria, France, Germany, Switzerland, Sweden), participation in diploma concerts of students of the Maria Curie-Skłodowska University's Institute of Music, as well as its album and TV records. The appendix contains: the register of members of the Chamber Choir (1987-2015), its repertoire, and illustrations documenting the Choir's activity.

The accomplishments of the Chamber Choir of the Henryk Wieniawski Music Society have significantly enriched Lublin's music culture of the last thirty years and become the pride of our town. These achievements must be attributed to Professor Beata Dąbrowska, who worked on the Choir's artistic development with utter dedication and exceptional consistency. This was Her *opus vitae*.